

LIIVIRANNA

HÄÄDEMEESTE VALLA LEHT

MAI 2021 NR. 38

Vallavanema veerg

KAREL TÖLP

Äsjane talv oli üle mitme aasta lumerohke ja külm. Selle mõjul külmusid teede põhjad sügavalt ära ja talve lõppedes võttis sulamine aega. Sulamise käigus muutusid teed pikemaks ajaks pehmeks ja läksid auklikuks. Tahan tänada mitmeid peresid ja ettevõtteid, kes omal algatusel ja omade vahenditega valla teid hõõveldasid. Teisalt, see ei peaks nii käima. Vabandan siinkohal nii teie kui kõigi elanike ees, oleksime pidanud mitmetele teedele hõõveli varem peale saama.

Siinkohal olekski paslik kirjutada veidi äsjasel vallavalikogustungil vastu võetud teehoiukavast. Kindlalt väita on raske, kuid suure tõenäosusega oli käesoleval aastal teehoiukavale tehtud ettepanekutel suur mõju äsjasel talvel ja selle järgsel perioodil. Olen valla (varem Tahkuranna) teehoiukava koostanud juba 2008. aastast ja sellisel hulgal ettepanekuid pole mitte kunagi olnud, ligilähedaseltki mitte. Kokku said vastuse 38 ettepaneku tegijat, neist paljudes kirjades oli mitu ettepanekut.

2021. aastal on plaanis teedesse investeerida kokku ca 1,2 miljonit eurot. Sellest suurima osa moodustab tunneli rajamine Tahkuranna koolimaja juurde Võistesse Via Baltica maantee alla. Investeeringuks on arvestatud 700 tuhat eurot, millest vald paneb poole tegelikust maksumusest, kuid mitte üle 350 tuhande euro. Tunneli projekt peaks valmis saama septembriks. Tööde eestvedaja on Transpordiamet, kes korraldab seejärel hanke. Kahjuks ei ole hetkel päris kindel, kas tunneli ehitust alustatakse sel aastal või järgmisel. Lisaks tegi vallavalitsus ettepaneku 2021. aasta Covid investeeringutoetuste summa 145 tuhat eurot investeerida valla teedesse, sest nende olukord on väga halb ja investeeringu tulemus jõuab inimesteni kõige kiiremini ehk juba käesoleval aastal.

Häädemeestel on vaja lõpetada Tööstuse ja Aiandi tänavate rekonstrueerimine, mille käigus on tänaseks juba valmis saanud valgustus ja ajalehe ilmumise ajaks võib juba mustkate rajatud olla. Ehitustööde tähtaeg on mai lõpp, investeering on kokku ca 154 tuhat eurot. Mustkatte rajamised on plaanis Jaagu, Matsi ja Pikal tänaval Võiste alevikus ja Ura teel Laadi külas, kus hõõvel käib eraldi hõõveldamas väga lühikesi lõike, kus ülejäänud teed on juba mustkattega kaetud. Mustkatte saavad ka Maru

tänav Vaariku tänavani ja kogu Vaariku tänav Võiste alevikus, osaliselt Männi tänav Häädemeeste alevikus, Linnu tee ning Häädemeeste - Rannametsa teel Linnu ja Valge tee vaheline lõik Pulgoja külas. Lisaks on plaanis mustkatte rajamine Häädemeeste alevikus luteri ja õigeusu kalmistute ligipääsudele ja nende vahelistele teedele. Kruusatee rekonstrueerimine on plaanis Rannametsa - Luite teel Pärnu poolses otsas ja Häädemeeste - Rannametsa teel Jaagu tee ning Rannametsa jõe vahelisel lõigul. Uus trupp on plaanis rajada Võiste alevikus Sadama tänav alla, tänavavalgustus Silla teele, et valgustada ära Tõllapulga mänguväljaku ligipääs, ning rekonstrueerida olemasolev lagunenu parkla Uulus. Tegemist on Soometsa tee nn. tupikuga, mida kasutavad parkimiseks poe ja söögikoha külastajad, tegu on mõnes mõttes nagu vallakeskuse visiitkaardiga. 2022. aastale planeeritud investeeringutest ei õnnestu ilmselt ära teha kõiki, kuid kava annab üldise aimduse plaanidest. Otsustasime saadetud ettepanekuid arvestada ja võtta tööd kavasse, et inimesed ei peaks iga aasta uuesti ettepanekuid tegema, kuid 2023 ja 2024. aastatel kirjas olevad teed ei ole kavas kindlas järjekorras. Täpsem investeerimisvõimekus selgub iga aastal eraldi. Praeguses seisus on kavas olevad mahud neil kahel aastal kokku ca 8 korda üle tegelike võimaluste.

Telesaade Laser on korduvalt rääkinud siseruumide ventileerimise vajadustest ja teostanud mitmeid eksperimente. Tähelepanu juhtimisest tingitult anti selle aasta Covid rahadele Vabariigi Valitsuse poolt ka soovituslik suund, panna raha ventilatsiooni rajamiseks. Kui riigi poolt investeeringuteks jagatavad summad selgeks said, saadeti Laseri saatel küsimus igasse omavalitsusse, sooviti teada, mida rahaga teha plaanitakse. Vastasin, et käesoleval aastal me otseselt seda raha ventilatsioonide investeeringuks ei kasuta. Vallas on heas korras Metsapool uus koolimaja, mõned aastad tagasi rajasime ventilatsiooni Uulu Lasteaeda, osaliselt on ventilatsioon Tahkuranna Lasteaed-Algkooli mõlemas hoones. Äsja rajasime valla raha eest uue ventilatsiooni Eakate Kodu nii uude kui vanasse ossa ja Uulu Põhikooli. Käesoleval aastal rajame ventilatsiooni Häädemeeste Teenuskeskusesse koos muuseumiga,

Häädemeeste Muusikakooli ning Uulu Lasteaia ventilatsioonita osadesse. Antud teema sai ajakirjanduses palju kajastamist, paraku kajastas saade oma avalikul lehel ainult ühte osa minu öeldust ning jäi mulje, et me ei hooli oma lastest ja eakatest, sest investeerime raha teedesse. Vastupidi, me oleme väga palju panustanud viimastel aastatel ruumide ventileerimisse ja teeme seda ka käesoleval aastal. Miks me aga tegelikult ei pannud seda raha soovitatud kohta? Kaudselt paneme sellise summa läbi selle aasta ehituste ventilatsiooni küll, kuid need ehitused olid plaanis juba enne lisaraha saamist. Otseselt paneme selle teedesse seepärast, et teede olukord on kohati päris hull ning teiseks, seda raha ei olnud lubatud kasutada projekteerimiseks. Esimese asjana selles valdkonnas oleks vaja teha Häädemeeste Lasteaia ja Häädemeeste Keskkoollis projekteerimine. Seda aga mitte ainult ventilatsioonile, vaid koos kütte ja soojustusega. Eraldi ventilatsiooni rajamine oleks rumalus, sest see dimensioneeritakse vastavalt hoone soojapidavusele ja küttele. Nende hoonete ehitussummad võrreldes toetusega (145 tuhat eurot) on vähemalt 10 korda suuremad.

Aprillikuu volikogul otsustati veel kaks olulist ja huvitavat tulevikku vaatavat teemat. Väiksema asjana otsustati panna avalikule enampakkumisele Kabli bussijaama kinnistu koos ühe hoone ja ühe rajatisega. Tegemist on ca 800 m2 suuruse ärima sihtotstarbega kinnistuga, müügi alghind saab olema 5 tuhat eurot. Valla kasuks seatakse servituut bussipaviljoni omamiseks kinnistul.

Teise ja suurema teemana otsustati anda vallavalitsusele luba korraldada Jaagupi sadama hoonestusõiguse konkurs. Plaanis on korraldada avalik konkurss sadama kinnistule hoonestusõiguse seadmiseks 33 aastaks. Huvilistel palun jälgida valla kodulehte, täpsemad tingimused hoonestusõiguse taotluse esitamiseks on koostamisel.

Eelmise aasta lõpust on teravalt õhku kerkinud merealale elektitootmiseks mõeldud tuulikute paigutamise plaanid. Kokku on tänaseks juba koos Läti aladega suhteliselt lähedale rannikust plaanis rajada 5 erinevat kokkupuutuvat ala. Ülesse kerkinud probleem ei vasta meie hinnangul maakonna mereala planeeringule ning saatsime Vabariigi Peaministrile selle tõttu ühise pöördumise koos Kihnu ja Lääneranna valdade ning Pärnu linna juhtidega. Saadetud pöördumine on toodud kogu pikkuses käesolevas Liiviranna ajalehes.

Virtuaalne Jüriöö

Sel aastal toimus Jüriöö teatejooksu asemel Virtuaalne Jüriöö. Valla inimestel oli võimalus valida, millistest tegevustest nad soovivad osa võtta. Valikus oli kolm väljakutset: virtuaalne Jüriöö mäng Loquizi mängu keskkonnas; orienteerumine Uulu, Joulumäe ja/või Uulu püsiradadel; sammude kogumine.

Alates 12. aprillist kuni 30. aprillini said inimesed osa võtta Loquizi virtuaalmängust. Mängu küsimused mõtles välja Uulu Põhikooli 8. klassi õpilane Marcus Toomalu, kes tegi seda oma loovtöö raames. Küsimused olid seotud Häädemeeste valla ja Jüriööga ning samuti sai sooritada tegevusi. Põnev, et mängu mängiti üle Häädemeeste valla, samas ka Saarde vallas, Pärnu linnas kui ka 2 osalist tegid seda Tartumaal. Virtuaalmängust võttis osa 123 meeskonda, kuhu kuulus kokku üle 200 inimese.

Siinkohal täname kõiki meeskondi, kes Loquizi virtuaalmängust osa võtsid!

1. kohale tuli 2 meeskonda, kes vastasid õigesti kõigile 23 küsimusele ja teenisid 1343 punkti.

1) Triina Linkmann; 2) Arthur (Arthur, Oskar, Kärt, Janek, Kristina, Arabella)

2. koha saavutasid 9 meeskonda, kes vastasid kõigile 23 küsimusele, kuid üks vastus osutus valeks.

1) G4S (Raimond Laats, Kerli Laats, Mirtel Laats); 2) Öine matk (Ellen, Jakob,

Freddy, MaiaLiisa); 3) Liblikad (Eerika, Kaarel Edgar, Karl-Eerik, Indrek Sarapuu, Piret Bart, Ronja Öpik); 4) 678 (Taavi Kõrvits, Meeli Laos); 5) cucci gang (Loreta Laur, Kirke Tõlp, Eliise Loquizi mängu keskkonnas; orienteerumine Uulu, Joulumäe ja/või Uulu püsiradadel; sammude kogumine. Alates 12. aprillist kuni 30. aprillini said inimesed osa võtta Loquizi virtuaalmängust. Mängu küsimused mõtles välja Uulu Põhikooli 8. klassi õpilane Marcus Toomalu, kes tegi seda oma loovtöö raames. Küsimused olid seotud Häädemeeste valla ja Jüriööga ning samuti sai sooritada tegevusi. Põnev, et mängu mängiti üle Häädemeeste valla, samas ka Saarde vallas, Pärnu linnas kui ka 2 osalist tegid seda Tartumaal. Virtuaalmängust võttis osa 123 meeskonda, kuhu kuulus kokku üle 200 inimese.

3. koha saavutasid 6 meeskonda, kes vastasid kõigile 23 küsimusele, kuid 2 vastust osutusid valeks.

1) E. Rumberg (Egle, Siim ja Karl Gustav Rumberg); 2) Perekonnaviga (Heivi Lepik ja Evelin Kurm); 3) Uulu KSK (Kadi ja Egle); 4) Aina Niinemets; 5) ÄPU (Lauri Merivälja, Rasmus Aedma, Anti Aedma, Kert Alanurm, Kadri Merivälja, Sander Merivälja); 6) Kunder (Taavi Kunder, Monika Kunder, Lisette Kunder, Kevin Kunder).

Olete kõik välja teeninud auhinnad. Auhiinad saab kätte Uulu Kultuuri- ja Spordikeskusest (KSK). Samuti loosisime veel kümnele võistkonnale välja auhinnad:

1) Anu Liiva (Anu Liiva, Karl-Erik Hallik); 2) Karl (Karl Martin); 3) Aasa talu perekond (Janno, Aliise, Annili, Jane); 4) Ester Kose; 5) Maddisonid (Aire, Marian, Maron, Marden); 6) Ruts

(Rudolf); 7) Märten Teas (Märten); 8) Jõesalujan; 9) Jalgrattad (Kennet Saar ja Eerik Jõgiste); 10) Kristo (Kristo).

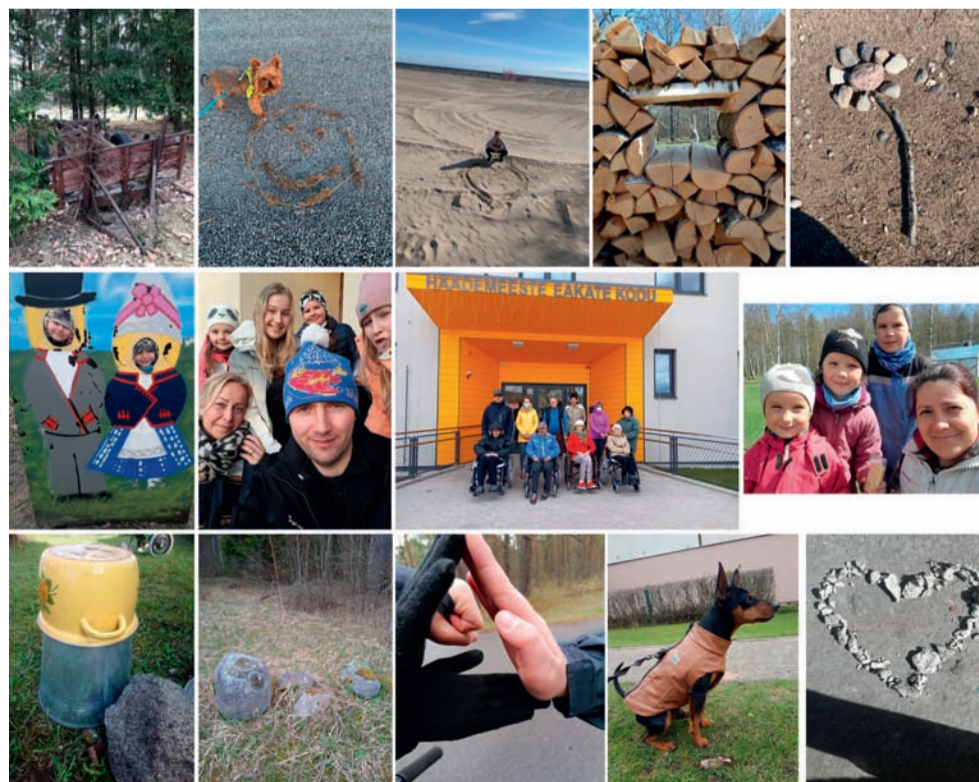
Teine väljakutsuv virtuaaltegevus oli orienteerumine. Häädemeeste valla inimestel oli võimalus tasuta orienteeruda Joulumäe, Uulu ja Raeküla püsiradadel. Enamasti avaldasid meeskonnad soovi orienteeruda Joulumäe ja Uulu radadel. Osa võttis 16 meeskonda: Käabused, Päike, Huvilised, Perekond Heinlaid, änksad!, Wäääo, Uulukool, Punapeapriil, Kartau, Kiviselg, Lota, Pauksoni-naised, Käblikud, Kaja Stimmer, AA, Kunder. Ka teid, orienteerujad, ootavad Uulu KSK-s kingitused!

Viimase väljakutsena oli kolmepäevane sammude kogumine, kus 23.04 – 25.04, sammusid 13 osavõtjat üle valla. 1. koht – Monika Kunder – 110472 sammu; 2. koht Raimond Laats – 84960 sammu; 3. koht – Piret Bart – 72699 sammu. Palun ka teil tulla Uulu KSK-sse oma auhindadele järgi.

Auhindade kättesaamiseks palun võtta ühendust Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse juhatajaga, Egle Vutt, tel 5806 8636, egle.vutt@haademeeste.ee

Head liikumisrohket kevadet!

Egle Vutt
Uulu KSK juhataja

Vallavolikogus otsustati:

29. aprillil

- Hädemeeste valla arengukava aastateks 2020 - 2025 muutmise algatamine. Rahvakoosolekute ära jäämisel Covid-19 pandeemiast tingitud piirangute tõttu korraldada rahvakoosolekute ainult 15.06.2021 algusega kell 17.00 toimuv Uulu koosolek elektrooniliselt keskkonnas www.zoom.us. Määrata muudatusettepanekute esitamise tähtjaks 30.06.2021. Avalikustada arengukava eelnõu alates 13.07.2021 kuni 10.08.2021 (vähemalt 3 nädalat). Korraldada arengukava avalik arutelu Uulus, Hädemeeste Vallavalitsuse ruumides 10.08.2021 kell 17.00.
- Jaagupi sadama kinnistu hoonestusõiguse seadmise pakkumise välja kuulutamine.
- Vallavara võõrandamine avaliku enampakkumuse korras. Anda nõusolek Hädemeeste vallale kuuluva Kabli külas asuva Kabli bussijaama kinnistu võõrandamiseks enampakkumise korras alg hinnaga 5 000 eurot kitsendusega, et kinnistul asuva katusealuse busisiootepaviljoni asukohta seatakse piisava suurusega alale tasuta ja tähtjatu isiklik kasutusõigus Hädemeeste valla kasuks bus-

siootepaviljonile ja -platvormile.

- Loa andmine hangete korraldamiseks ja lepingute sõlmimiseks. Anda vallavalitsusele luba hangete, mille puhul hankelepingud sõlmitakse tähtjaga üle ühe eelarveaasta, korraldamiseks ja hankelepingute sõlmimiseks: Lumelükkamine valla teedel ja platsidel, Teeäärte niitmine valla teedel, Vallale kuuluvate hoonete kindlustamine sh vastutuskindlustus, Valla kruusateede hõõeldamine, Valla haljasalade niitmine ja lehtede koristamine, Valla teede ääres kraavidest võsa niitmine.
- Hädemeeste valla teede ja tänavate teehoiukava aastateks 2021-2024 kinnitamine. Teehoiukavas aastatel 2021 ja 2022 on ehitismahud ära toodud realistlikult, aastatel 2023 ja 2024 on ära toodud kõik esitatud ettepanekud, et neid ei peaks iga aasta uuesti tegema. Vallal on teede raha investeerimiseks aastast ca 200 tuhat eurot, neil aastatel on tabelis ehitismahuks aga enam kui ca 9 aasta investeerimise vahendid. Seetõttu vajab kava kindlasti üle vaatamist hiljemalt enne 2023. aastat, et täpsustada tegelikud ehitismahud.

TEADMISEKS

Hädemeeste Vallavolikogu algatas Hädemeeste valla arengukava aastateks 2020–2025 muutmise 29. aprilli 2021 volikogus (määrus nr 16)

Kehtestada arengukava eelnõu ettepanekute esitamise, avalikustamise ja avaliku aruteluajad alljärgnevalt:

2.1. Ettepanekute arutamiseks ja esitamiseks korraldada rahvakoosolekud

2.1.1. Treimani Rahvamajas esmaspäeval, 07.06.2021 kell 18.00;

2.1.2. Hädemeestel seltsimaja teisipäeval, 08.06.2021 kell 18.00;

2.1.3. Kabli seltsimajas kolmapäeval, 09.06.2021 kell 18.00;

2.1.4. Massiaru raamatukogus neljapäeval, 10.06.2021 kell 15.00;

2.1.5. Võistes külakeskuses Tahku Tares esmaspäeval, 14.06.2021 kell 18.00;

2.1.6. Uulus vallamajas volikogu saalis teisipäeval, 15.06.2021 kell 17.00.

2.1.7. Rahvakoosolekute ära jäämisel Covid-19 pandeemiast tingitud piirangute tõttu korraldada rahvakoosolekute ainult 15.06.2021 algusega kell 17.00 toimuv Uulu koosolek. Koosolek korraldada elektrooniliselt keskkonnas www.zoom.us. Koosoleku toimimise link panna valla kodulehele <https://haademeestevald.kovtp.ee/> vahetult enne koosoleku toimumist.

2.2. Määrata muudatusettepanekute esitamise tähtjaks 30.06.2021.

2.3. Tulenevalt riigi olukorrast on võimalik muudatusettepanekud esitada:

2.3.1. e-kirjaga, aadressil haademeeste@haademeeste.ee;

2.3.2. Kirjalikult Omniva postiteenuse kaudu aadressidel Pargi tee 1, Uulu 86502 Hädemeeste Vallavalitsus või Pärnu mnt 40, Hädemeeste 86001 Hädemeeste teenuskeskus;

2.3.3. Käsipostiga aadressidel Pargi tee 1, Uulu 86502 Hädemeeste Vallavalitsus või Pärnu mnt 40, Hädemeeste 86001 Hädemeeste teenuskeskus (ukse kõrval asuvatesse postkastidesse).

2.4. Avalikustada arengukava eelnõu alates 13.07.2021 kuni 10.08.2021 (vähemalt 3 nädalat).

2.5. Korraldada arengukava avalik arutelu Uulus, Hädemeeste Vallavalitsuse ruumides 10.08.2021 kell 17.00.

2.6. Esitada arengukava esimeseks lugemiseks Hädemeeste Vallavolikogu käesoleva aasta augustikuu istungile.

Hädemeeste valla jäätmekava avalik arutelu

Hädemeeste valla jäätmekava aastateks 2021–2026 eelnõu avalik arutelu toimub 15.06.2021 algusega kl 17 Hädemeeste Vallavalitsuses (Pargi tee 1, Uulu küla).

Avalik arutelu toimub arvestades sellel ajahetkel kehtivaid riiklikke reegleid kogunemiste läbiviimiseks. Kui avaliku arutelu läbiviimine osutub võimatuks, teavitatakse sellest

esimesel võimalusel valla kodulehel <https://haademeestevald.kovtp.ee/> ja ajalehe „Liiviranna“ juunikuu numbris.

Täpsem info: keskkonnanõunik Sirlu Pedassaar-Annast e-post sirlu.pedassaar-annast@haademeeste.ee tel 444 8884, 5855 9381

Vallavalitsuses otsustati:

1. aprillil (erakorraline istung)

- Kasutusloa väljastamine Meieri kinnistule rajatud veokitankla kütusemahutite.

6. aprillil

- Puurkaevu asukohta kooskõlastamine Raidlepa maaüksusel Laadi külas
- Arvamuse andmine Massiaru III keskkonnaloa taotlusele. Teha ettepanek Keskkonnaametile hinnata Massiaru III maardlas kavandatava tegevusega kaasnevat mõju eelhinnanguga. Nõustuda OÜ-le ValiceCar keskkonnaloa väljastamisega Massiaru III maardlas maavara kaevandamiseks.
- Puude raie tiheasustusalal. Anda nõusolek:
  - Hädemeeste alevik, Pärnu mnt 46, ühe (1) männi raiumiseks.
  - Kabli külas Mereranna kinnistul, viie (5) tamme raiumiseks.
- Sundvalduse seadmine Hädemeeste alevikus Kuuse tn 3// Akaatsia kinnistule. Seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Hädemeeste vald kasuks avalikes huvides sidekanalisatsiooni rajamiseks, hooldamiseks, talumiseks.
- Motellikompleksi ja Tõllapulga tn 4 kinnisasjade piiride muutmine. Lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine. Määrata uutele katastriüksustele lähiaadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt: Tõllapulga tee 2, sihtotstarve ärirama; 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee, sihtotstarve transpordimaa.
- Raha eraldamine huvitegevuse toetuseks. Toetati Hädemeeste valla õpilaste osalemist Black and Brownie tantsukooli Street Jazzi tantsuringis.
- Lapsevanema poolt kaetava osa tasumisest vabastamine. Vabastada Hädemeeste valla koolieelsete lasteasutuste laste lapsevanemad, kelle lapsed ajavahemikul 12. aprill kuni 30. aprill 2021 kogu perioodi vältel ei kasuta lasteaiateenust, lapsevanema poolt kaetava osa tasumisest samal perioodil.

13. aprillil

- Hanke korraldamise otsustamine. Alla lihthanke piirmäär jääv riigihanke „Reiu kergliiklustee teeäärte niitmine 2021“.
- Alla lihthanke piirmäär hanke ”Hädemeeste valla teede hõõveldamine 2021” pakkumuse vastavaks tunnistamine ja pakkumuse edukaks tunnistamine. AS Eesti Teed (12249762) esitatud pakkumus hõõveldamise tunnihinna maksumusega 67 eur/h ilma käibemaksuta ja 80,40 eur/h koos käibemaksuga.
- Puurkaevu asukohta kooskõlastamine Karjapõllu maaüksusel Metsapoole külas
- Projekteerimistingimuste väljastamine:
  - Rohu kinnistule Reiu külas, elamu ja kahe abihoone püstitamise projekti koostamiseks.
  - Vana-Punapõllu kinnistule Orajõe külas, elamu püstitamise projekti koostamiseks.
- Ehitusloa väljastamine:
  - Majaka külas Nelgi kinnistule puhkemaja püstitamiseks.
  - Massiaru külas Liivalaia kinnistule puurkaevu rajamiseks.
  - Laadi külas Siimu tee 17 kinnistule elamu püstitamiseks.
- Huvihariduse ja huvitegevuse kava muutmine. Muuta tegevuse nr 68 (huvitegevuse toetusfond) eelarve summa 5482 eurot 10 633 euroks.

- Raha eraldamine huvitegevuse toetuseks. Toetati Hädemeeste valla õpilaste osalemist rahvusvahelises noorte jalgpallilaagris augustis 2021 Pärnus.

- Hädemeeste Huvikeskuse töötajate koosseisu kinnitamine. Huvikeskuse juhataja 1,0 ametikohta, noorsootöötaja 0,5 ametikohta, koristaja-valvetöötaja 1,0 ametikohta.
- Nõukogu liikmete nimetamine. Nimetati osatihing Vesoka ja aktsiaselts Hädemeeste VK nõukogude liikmeteks kolmeks aastaks: Tiiu Sommer; Argo Mengel; Ants Järvesaar; Valdar Tamm; Jüri Hanson.
- Sundvalduse seadmine. Seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Hädemeeste vald kasuks avalikes huvides sidekanalisatsiooni rajamiseks, hooldamiseks, talumiseks:
  - Hädemeeste alevikus Aiandi 6 kinnisasja osale;
  - Hädemeeste alevikus Kuuse tn 1// Astilde kinnisasja osale.
- Reiu külas Mihkli ja Kaldaääre kinnisasjade jagamine ja piiride muutmine. Liikluspinna kohanime määramine. Lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine. Määrata uuele tekkivale teemaakatastriüksusele (POS4) liikluspinna kohanimi ja sihtotstarve järgmiselt: Kaldaääre tee, sihtotstarve transpordimaa. Määrata uutele katastriüksustele lähiaadressid ja maasihtotstarbed järgmiselt: Kaldaääre tee 6 (POS1), sihtotstarve: elamumaa; Kaldaääre tee 4 (POS2), sihtotstarve: elamumaa; Kaldaääre tee 2 (POS3), sihtotstarve: elamumaa; Mihkli (POS5), sihtotstarve: elamumaa.
- Soometsa külas Poodi maaüksuse lähiaadressi muutmine. Määrata Poodi kinnisasja lähiaadressiks Aasa.
- Hädemeeste Vallavalitsuse 30.03.2021 korralduse nr 137 “Ikla külas Allika maaüksuse jagamine. Sihtotstarvete ja lähiaadresside määramine” muutmine. Muuta korralduse punktis 1 registriosa numbrit, katastriüksuse tunnust ja pindala.
- Mereküla Killi tee 2 detailplaneeringu algatamine. Detailplaneeringu eesmärk on kinnistu jagamine kolmeks elamumaa krundiks.
- Majaka küla Mihkli ja Väike-Mihkli kinnistute detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise mitteamalgatamine. Eelhinnangu kohaselt ei ole ette näha planeeringuga kaasnevat negatiivset keskkonnamõjusid.
- Detailplaneeringute vastuvõtmine:
  - Majaka küla Mihkli ja Väike-Mihkli kinnistute;
  - Lepaküla Soometsa tee 54 kinnistust.
- Reklaamimaksust vabastamine. Vabastada AS Papiniidu Projekt Hädemeeste Vallavalitsuse 10.02.2021 korraldusega nr 56 määratud reklaamimaksu tasumisest perioodil 12.04.-30.04.2021 summas 125 eurot.

20. aprillil

- 2020. aasta majandusaasta aruannete kinnitamine:
  - Osatihing Vesoka;
  - Aktsiaseltsi Hädemeeste VK.
- Ehitusloa väljastamine:
  - Hädemeeste alevikus Lasteaia tn 1 kinnistule hooldekodu õueala rajamiseks
  - Lepakülas Uuetoa kinnistule elamu püstitamiseks
  - Penu külas Võtsiõue kinnistule

aiaamaja püstitamiseks

- Projekteerimistingimuste andmisest keeldumine Võiste alevikus Matsi tn 12 maaüksusele. Üksiklamut saab kavandada Matsi tn 12 maaüksusele läbi detailplaneeringu protsessi.
- Lähiaadresside muutmine:
  - Treimani külas Männisalu kinnistu. Määrata kinnistu lähiaadressiks Männituka.
  - Massiaru külas Orajõe metskond 39 ja Orajõe metskond 44. Määrata kinnistute lähiaadressideks Tuultemetsa ja Lehemetsa.
- Nepste külas Rooste kinnistu sihtotstarbe muutmine. Määrata maa sihtotstarve 80% mäetööstusmaaks ning 20% ulatuses maatulundusmaaks.
- Osatihing Vesoka osakapitali suurendamine mitterahalise sissemaksega. Suurendada osakapitali 70 000 euro võrra, osakapitali suuruseks on 248 585 eurot.
- Hanke viitenumber 234841 pakkumiste esitamise tähtjaja pikendamise. Pikendada hanke „Hädemeeste vallamaja ja KSK hoone Pargi tee 1 ja Uulu lasteaia hoone Pargi tee 3 rekonstrueerimise I etapp“ pakkumiste esitamise tähtaega kolm nädalat kuni 14.05.2021.

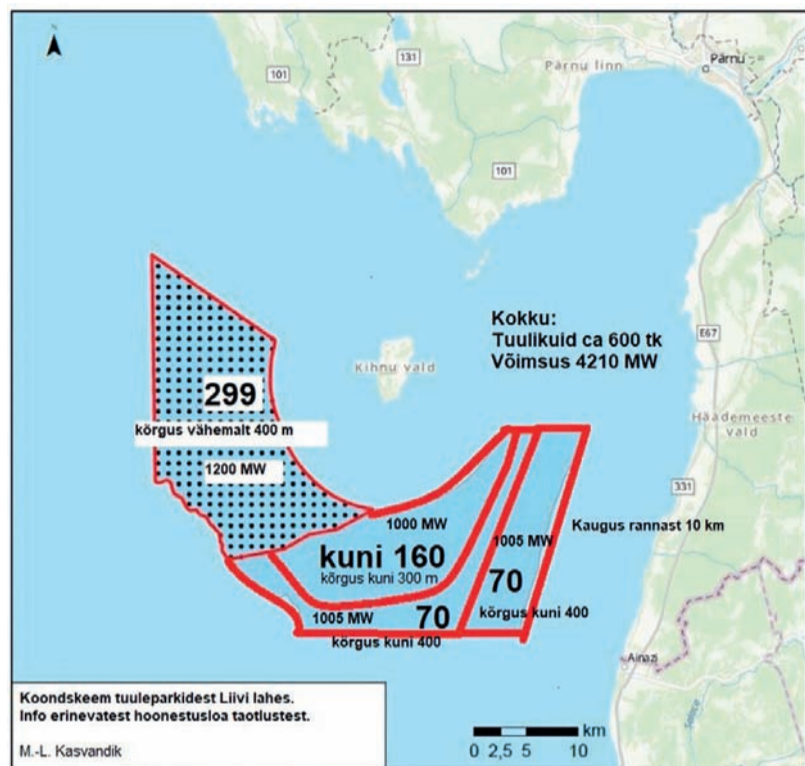
27. aprillil

- Hajaasustuse programmi projekti “Ikla küla Kaseurva kinnistu ja lähipiirkonna veesüsteem” aruande kinnitamine
- Ehitusloa väljastamine Hädemeeste alevikus Lasteaia tn 5 kinnistule pargiala rajamiseks
- Kasutusloa väljastamine Uulu külas Roosi kinnistule püstitatud elamule
- Projekteerimistingimuste andmisest keeldumine Massiaru külas Metsääre maaüksusele päikesejaama projekteerimiseks. Päikeseelektrijaama saab kavandada Metsääre maaüksusele läbi detailplaneeringu protsessi.
- Sundvalduse seadmine:
  - Hädemeeste vallas Kooli tn 23a maaüksusele. Seada tähtjatu sundvaldus Enefit Connect OÜ kasuks avalikes huvides tehnorajatise ehitamiseks, hooldamiseks, talumiseks.
  - Hädemeeste alevikus Tööstuse tn 2 kinnistu osale. Seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Hädemeeste vald kasuks avalikes huvides sidekanalisatsiooni rajamiseks, hooldamiseks, talumiseks.
  - Võiste alevikus Allika tn 1 kinnistule. Seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Hädemeeste valla kasuks avalikes huvides puhkepargi haljastuse rajamiseks, infotendi ja kiviaia paigaldamiseks ning nende talumiseks.
  - Võiste alevikus Sadama tn 3 kinnistule. Seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Hädemeeste valla kasuks avalikes huvides puhkepargi haljastuse rajamiseks ja kiviaia paigaldamiseks ning talumiseks.
- Sookülas Jaani maaüksuse jagamine. Lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele maaüksustele aadressid ja maasihtotstarbed järgmiselt: Jaani, sihtotstarve: maatulundusmaa; Kooli, sihtotstarve: elamumaa.
- Kulutuste kompenseerimine. Kompenseerida Hädemeeste valla elanike registris oleva lapse lapsehoiuteenuse kulud OÜ Põnnila Lastehoiu alates 01.09.2021 arvetel alusel kuni koha vabanemiseni Pärnu Raja Lasteaias.

Meretuuleparkide rajamisest

Viimastel kuudel on Häädemeeste vallavalitsusele laekunud kolm hoonestusloa taotlust Liivi lahes meretuuleparkide rajamiseks.

Varasemalt on menetluses Liivi lahe meretuulepargi taotlus Eesti Energia poolt. Kuna info tuuleparkide kohta oli kaootiline ja puudus selge koondülevaade, tegid Pärnu lahe piirkonna omavalitsuste juhid ühispöördumise Vabariigi peaministrile. Alljärgnevalt on ühispöördumise tekst täies mahus ära toodud. Lisaks on alloleval joonisel kujutatud koondinfo kõigi tuuleparkialade kohta. Joonisel on esitatud tuulikute maksimaalne arv, kõrgused ja võimsus.

Lp. Kaja Kallas
27.04.2021

Peaminister
Stenbocki maja
riigikantselei@riigikantselei.ee

Meretuuleparkide rajamine Eestis

Lugupeetud peaminister,

Koostamisel on Eesti mereala planeering, mis määratleb meretuuleparkide arendamiseks kavandatud alad, v.a Hiiu ja Pärnu maakonna osas. Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering on tühistatud tuuleenergia tootmise alade osas. Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering tühistatud ei ole ning tuuleenergia arendusaladele on arendajad taotlenud hoonestusluba väljastamist. Ülejäänud Eesti merealal planeeringu menetlus jätkub, kuid arendajad on juba ka selles osas esitanud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) mitmeid hoonestuslubade menetluste alustamise taotluseid.

Kohalikel omavalitsustel puudub merealal otsustus- ning kooskõlastuspädevus. Meretuuleparkide alad paiknevad küll vähemalt 10 km kaugusel kaldast, kuid varasemast 130-150 meetri kõrgustest tuulikute, millest lähtub näiteks Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering, on tänaseks saanud 300-400 meetri kõrgustest tuulikute koosnevad elektritootmisjaamad. Samal ajal pöördub järjest enam elanikke omavalitsuste poole, küsides omavalitsustelt samu küsimusi, mis on tekkinud meil endil:

- kui kaugele tuulikud tegelikult tulevad?
- kui palju tuulikuid tegelikult tuleb?
- kui kõrged tuulikud tegelikult tulevad?

- kuidas tuulikud paiknema hakkavad?
- milliseid piiranguid tuulikud tegelikult kaasa toovad?
- kuidas elektri maale transportitakse ja milliseid mõjusid see maismaal kaasa toob?
- milliseid sotsiaalmajanduslikke mõjusid avaldab meretuuleparkide rajamine piirkonna tavapärasele elukorraldusele?
- kuidas mõjutab meretuuleparkide kavandatud mahus rajamine mereelupaiku, linnustikke ja kalastikke?
- kas kõiki tuulikuparke on vaja Eesti energiavajaduse katmiseks?
- millised on piirkonna kohaliku elaniku kasu meretuuleparkide rajamisest?

Nagu eelpool viidatud, on mitmed arendajad taotlenud hoonestuslubade menetluste alustamist. Nii oleme omavalitsustena osalenud TTJA ja arendajate poolt korraldatavate keskkonnamõju hindamise programmi koostamise avalikel aruteludel ning teinud programmidele ettepanekuid, kuid me ei ole saanud sisulisi vastuseid.

Sisulised vastused peaksid arendaja selgitusel tulema uuringute tulemusena, kuid ei ole võimalik uurida meretuulepargi ehituse- ja eksploaatsiooniaegseid mõjusid, kui ei lähtuta konkreetsest lähteülesandest ja piirkonnast ning senisest spetsiifilisematest karakteristikutest.

Tuleb tunnistada, et seni ainus tuuleenergia osas kehtiv mereplaneering on liiga leebete paigutusnõuetega tekitanud palju arusaamatust. Omavalitsuste vaatepunktist tuleks keskkonnamõjusid uurida konkreetsema lähteülesande raames. Näiteks võttes üheainsagi hoonestusloa taotluses toodud sisu ehk 299 vähemalt

400 meetri kõrguse tuuliku rajamine 301 ruutkilomeetri peale ei tundu see realistlikult hoomatav ehitusmaht, rääkimata kõigi nelja hoonestusloa koosmõju arusaadavusest. Kaheldavaks jääb uuringute tegelik fookus, kui on ilmselt mõistlik eeldada, et tegelikult rajatavate tuulikute maht jääb väiksemaks juba pelgalt ülekandevõimekuse puudumise tõttu.

Vaadates eraldi kaabelliinide asukohti, siis ei piisa ainult mereala uurimisest, vaid arvestada tuleb uute maismaakaablite rajamise vajadusega. Tuleb planeerida täiendavad koridorid maismaal asuvate kaabelliinide rajamiseks ülekandevõrkudeni/ala-jamadeni. Seega ei mõjuta kaablite asukohta mitte ainult kehtiv mereplaneering, sest tundmatu muutujana lisandub maismaal asuva kaabli asukohta küsimus. Teisisõnu, merekaabli rajamiseks peaks olema teatav kindlus maismaakaabli koridori osas ning põhimõtteline teadmine selles osas peaks olema saavutatud meretuulepargi KMH programmi koostamise ajaks.

Lisaks tuleb KMH-de raames uurida kumulatiivseid mõjusid, mida seni ei ole tehtud. Eesti Energia AS esialgse taotluse alusel algatatud keskkonnamõju hindamise programmi tehtud ettepanekud ei ole osanud arvestada, et teoreetiliselt võib Kihnu saarest lääne ja lõunakaarde ning Häädemeeste senisest lähemale tulla täiendavalt üle 400 tuuliku, mis on 400 meetrit kõrged.

Omavalitsuste vaates on planeerimisjärgne hoonestusloa menetluse etapp täna väga hüplik ja koordineerimatu iseloomuga. Kõigil turusalistel tundub olevat põhiline soov esimesena esitada hoonestusloa taotlus võimalikult suure alale peale ning seejärel uurida keskkonnamõjusid. Selles taktis tegutseb ka riik läbi TTJA. Samas varieerub arendajate poolt rajada kavandatavate tuulikute arv väga suurtes piirides ning tänased arendajad ei ole keskkonnamõju hindamise programmis võimelised esitleda realistlikku arendusplaani, millega huvigrupid oskaksid arvestada. Selliselt ei ole võimalik avalikult sisuliselt kaasata. Eriti ilmestab seda käesoleva aasta alguses Eesti Energia AS esitatud täiendavate alade hoonestusloa menetluse algatamise taotlus, kus novembris 2020 toimunud avalikel aruteludel ei rääkinud arendaja ükski kord, et kavatses veebruaris 2021 lisada senisele mahule täiendavalt lisaks 140 tuulikud, mis on varem räägitud 100 meetrit kõrgemad, ja 2010 MW tootmismahut.

Detailsemalt lahti kirjutatuna toome näitena Liivi lahe meretuulepargi ja Utilitas OÜ meretuulepargi hoonestuslubade menetluse algamise taotlused. Eesti Energia AS (edaspidi EE) on esitanud TTJA-le keskkonnamõju hindamise programmi 05.03.2020 ning korraldanud avaliku väljapaneku 12.03-31.03.2020 ehk eriolukorra algusnädalatel. COVID esitasid TTJA-le palve lükata avalik arutelu edasi, kuid TTJA esialgu keeldus sellisest soovist. Õnneks muutis TTJA meelt ning uus avaliku väljapaneku korraldati perioodil 12.10-02.11.2020. Hoonestusloa taotletakse Kihnu löunasse jäävale kokku 183 189 290 m² suurusele alale, kuhu soovitakse paigutada kuni 160 tuu-

likut koguvõimsusega 1000 MW. KMH programmi arutelud toimusid novembris 2020 ning valdavad toonitati, et 160 tuuliku asemel kavandatatakse rajada pigem vähem, kuid kõrgemaid, ca 300 meetrise tipukõrgusega meretuulikuid.

15.02.2021 edastas TTJA omavalitsustele kaks täiendavat EE taotlust hoonestusloa menetluse alustamiseks, mille EE on esitanud 28.01.2021. Esimese ala osas taotletakse 89 157 000 m² ala hoonestamisega 70 tuulikuga, koguvõimsusega 1005 MW. Teise ala osas taotletakse 77 816 000 m² ala hoonestamisega samuti 70 tuulikuga 1005 MW ulatuses. Mõlema taotluse lisast selgub, et tuulikute tipukõrgus on kavandatud merepinnast kuni 400 meetri kõrguseks.

08.04.2021 edastas TTJA omavalitsustele täiendava seisukoha edastamise palve Utilitas OÜ hoonestusloa menetluse algatamise osas. Alale kavandatud elektrituulikute arvaks on kuni 299 ning ühe tuuliku ühikvõimsus saab olema sõltuvalt tehnoloogia arengust kuni 20 MW. Tuulikute kõrguseks saab olema vähemalt 400 meetrit. Hoonestusloa taotlusega hõlmatav maksimaalne pindala on ca 301 008 373 m².

Utilitas OÜ taotluse puhul väärrib ära märkimist asjaolud, et sama ala on EE juba kord soovinud varasemalt hoonestada ning pärast linnustiku uuringu läbiviimist, on antud ala osas hoonestusloa taotluse tagasi võtnud.

Nii on ainuüksi Kihnu saare ümbruses ja Häädemeeste ranniku lähedal esitatud 599 tuuliku rajamiseks neli hoonestusloa taotlust, millest kolm ühe arendaja poolt. Ühes menetluses on jõutud KMH programmi aruteludeni, aga see ei arvesta ümbritsevate võimalike hoonestusloa menetlustega. Käesolevas kirjas eespool toodud küsimustele ei anna ükski hoonestusloa algatamise taotlus vastuseid.

Leiame, et hoonestusloa menetluse protsessi alustamiseks peab arendajal olema välja pakkuda põhiline tegevusskoop, mille realiseerimist ta soovib. See peab hõlmama vähemalt tuulikute arvu, kõrgust, paigutust, kaablite asukohta nii merel kui maismaal ning need põhimõtted peavad juba planeeringus kirjas olema ning ühtima maismaaplaneeringutega. See annaks elanikkonnale selgema ülevaate kui palju, kui kõrgeid, millise paigutusega jmt kriteeriumite alusel tuulikuid rajama soovitakse hakata.

Eelnevast peegeldub teravalt, et täna ei ole Eesti riigil selget arusaama, mida ja millises mahus rajada soovitakse. See vaade peaks aga just riigi poolt välja selgitatud olema. Praegune "võidab see, kel rohkem tuulikuid" mentaliteet ei ole kohalikele omavalitsustele ja piirkondade elanikele vastuvõetav ning tuuleparkide arendamine peab juba varasemas protsessis vastama põhilistele küsimustele. Meretuuleparkide rajamise poliitika peab lähtuma põhimõtetest, et uuritakse konkreetset vajadust, mitte arendajate maksimaalse äriplaani realiseerimise võimekust. See tähendab, et riigil peab olema selge arusaam, milleks meretuuleparke rajatakse. Millist Eesti riigi eesmärki ja kelle huve meretuuleparkide rajamine täidab?

Tänane vähenegi praktika näitab, et menetletakse tohutult suuri merealasi, nähakse ette suured võimsused ja investeringud, kuid justkui keegi ei tea täpselt ja pole selle peale mõelnud, mitu tuulikud tegelikult ehitatakse. Kaasatakse küll üldsust, aga sisuliselt mingit koondülevaadet meretuuleparkide arendusest ei anta. On aga oluline vahe, kas avalikkus peab arvestama 20 tuulikuga, mis silmapiiril moodustavad ühe rivi või on tööpoolest 300 tuulikud lai laiali pillutud. Avalikkust eksitatakse, kuna erinevad arendajad esitavad info oma hoonestusloa taotluse kohta iga menetlusetapi kaupa eraldiseisvalt ning avalikkusel ei teki koondülevaadet. Puudub selge arusaam, millised tegevused ja keskkonnamuutused hakkavad toimuma maismaal.

Pöördume Teie poole, et kutsumusite kokku arutelu, mille käigus omavalitsused saaksid selge ülevaate, millisenä kujutab Vabariigi Valitsus meretuuleparkide taristu arengut ja eesmärki lähikümnendil ning milline on realistlik väljaade parkide rajamise osas selles vaates, mis puudutab põhivõrgu tegelikku vastuvõtuvõimet. Soovime vastuseid eelpooltoodud küsimustele ning riigi arenduspoliitika valikule. Kas ei oleks mõistlik enne arendamist otsustada, millist mahtu me arendame ja mille jaoks? Kas on mõistlik menetleda maksimaalset tootmismahut kõigi muude huvide ees? Ja kui vastus on "jah", siis miks?

Seoses kujunenud olukorraga peavad allakirjutatud vajalikuks, et Vabariigi Valitsuse poolt 25.05.2017 algatatud üleriigilise mereala teemaplaneeringuga käsitletakse täiendavalt Pärnu maakonnaga piirnevat mereala. Üleriigilise mereala planeeringu eskiislahenduse seletuskirjas on öeldud, et Pärnu mereala planeering jääb kehtima. Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu peab tunnistama kehtetuks tuuleenergeetikat käsitlevas osas ning Pärnu maakonna mereala on vajalik üle planeerida üleriigilise mereala teemaplaneeringu raames, kasutades tänaseid teadmisi ja olukorda. Nii merel kui ka maismaal on vaja terviklikku lahendust. Elektri kaablite osa on samuti vajalik planeerida kuni olemasolevate vastuvõtuliinideni maismaal. Planeeringu käigus tuleb läbi viia keskkonnamõjude strateegiline hindamine sellises mahus, et selguvad tegelikud mõjud nii loodus-, majandus- kui sotsiaalsele keskkonnale.

Kohalikud omavalitsused vajavad vastuseid esitatud küsimustele. Soovime teada, millega peavad mereäärsed kogukonnad tegelikult meretuuleparkide arendamisel arvestama. Kohtumine võiks toimuda käesoleval aasta mais või juuni algul.

Lugupidamisega
/allkirjastatud digitaalselt/

Karel Tõlp
Häädemeeste vallavanem
Ingvar Saare
Kihnu vallavanem
Andres Hirvele
Lääneranna vallavanem
Romek Kosenkranius
Pärnu linnaopea

Teehoiukava 2021

HÄÄDEMEESTE VALD PÄRNU MAAKOND		TEEHOIUKAVA 2021		KOHALIKUEELARVEST, EUR		Riigi eelarve- välisest rahast (abi, laen)		TEEHOIUD 2020		MÄRKUSED	
Teo nr	Tee nimetus	Tee pikkus m	Rem. lõik Tee pikkus m	KÜLA	KOKKU tuh. kr.	Riigi eel- arvest Kokku	Riigi eelarve- välisest rahast (abi, laen) Kokku	plaanitud tuh.eur.	tegelik tuh.eur.		
					2021	2022	2023	2024			
					maksumus						
Tahkuranna piirkond											
8480073	Allika tänav	640	170	Võiste				6 045	6 666		mustkate
8480040	Jaagu tänav	887	280	Võiste		10 000					mustkate
8480213	Jõe tee	465	465	Uulu		12 000					valgustus
8480022	Kaasku tee	1834	700	Pirumi		13 000					rekonstrueerimine
8480027	Kanali tee	1098	150	Reu		20 000	20 000				uue tee projekiteerimine
8480012	Karjamõisa tee	1939	310	Lepaküla, Laadi		140 000					Mustkate, Karjamõisa tee Laadi teele otseks e. uue ristmiku ehitus
8480026	Karu tee	1097	460	Reu		17 000					valgustus
8480054	Kirsisalu tee	140	140	Reu		15 000					Ühendustee ehitus Kirsisalu tee ja Paradiisi tee vahele
8480064	Kulla tee	465	465	Reu		6 000					mustkate
8480064	Kuukivi tee	336	250	Reu		7 000					mustkate koos Kaasku teega
8480018	Laadi tee (riik)	300	300	Laadi		6 000					valgustus Siimu teest Laadi suunas
8480019	Leina tee	1218	940	Leina							mustkate
8480114	Linnu tee	3830	1730	Leina		11 000					mustkate
8480035	Maru tänav	270	200	Võiste		7 000					mustkate
8480035	Matsi tänav	747	220	Võiste		7 000					mustkate
8480017	Minnulaane tee	2106	2106	Laadi		85 000					mustkate
8480017	Mõisa tee	4023	1 150	Tahkuranna		42 000	42 000	45 000	44 638		mustkate, 2024 valgustus maanteest kirrikuni
8480010	Männiku tee	1604	1604	Laadi		80 000	80 000				valgustus
8480202	Männiküla tee	464	250	Laadi		15 000					mustkate
8480036	Pikk tänav	1251	200	Võiste		4 000					mustkate
8480031	Sadama tänav ja tee	275	260	Võiste		2 000					lasteaia juures kraavide puhastamine ja uued truubid
8480048	Siimu tee	1390	1000	Laadi				44 000	47 463		Siimu tee koos Siimumänniku, Siimumetsa, Siimuringi ja Siimu põik teedega mustkatted ja asfaldi rekonstrueerimine.
8480003	Siimu tee kergliiklustee	200	200	Laadi		60 000					valgustus
8480030	Silla tee	841	910	Reu		15 000					Parklaala rekonstrueerimine
8480023	Soometsa tee	128	128	Uulu		30 000					kraavide kaevamine ja kruus
8480020	Taimla tee	1501	800	Reu		998		18 000	17 880		mustkate
8480263	Tanevi tee	319	998	Tahkuranna		6 000		35 555	36 880		mustkate
8480041	Ura tee	704	120	Laadi		6 000					mustkate
8480041	Uulu künnete Laadi	1 420	600	Uulu		130 000					ehitus Siimu teeni
8480041	Uulu künnete Lepaküla	1 000	1 420	Uulu		200 000					Lepaküla-Leina teeni
8480041	Uulu künnete Uulu kanal	2 300	1 000	Uulu		130 000	130 000				Kergliiklustee Uulu kauplusest Uulu kanalini Via Baltica äärde
8480041	Uulu-Pärnu kergtee II etapp	704	2 300	Reu		32 000			509 205		Ehitus Pärnu piirist Rae teeni
8480041	Võiste künnete Sadama	870	120	Võiste		15 000					mustkate
8480041	Võiste künnete VIA Baltica	1585	500	Võiste		40 000					Lasteaia väravani pinnase koorim., liivapõhi, mustkate, tänavavalgustus
8480041	Võiste tunnel	904	60	Võiste		700 000					Kaare tn ja Frontieri vaheline lõik
8480043	Välba tee	904	200	Pirumi		15 000					Tunnel Tahkuranna kooli juurde Via Baltica alla, valla osa 50%
Kokku Tahkuranna piirkond					817 000	78 000	630 000	805 428	805 428		Tee lõpus rekonstrueerimine
Häädemeeste piirkond					92 664	15 000	15 000	50 000	5 499		mustkate ja valgustus
2130109	Aiandi tänav	491	420	Häädemeeste		92 664					valgustus
19330	Asula tee	900	900	Häädemeeste		15 000					ehitamise jätk
2130007	Häädemeeste aleviku kergliiklustee			Häädemeeste				43 000	33 059		õhulinine likvideerimine
2130010	Häädemeeste-Kurmi tee	2980	2 980	Papsilla		160 000					mustkate
19332	Häädemeeste-Kurmi tee	4183	4183	Rannam, Pulgoja		100 000	30 000	250 000	17 551		2020 mustkate 350 m alates Side tänavast Linnu teeni, 2021 Linnu teest Valge teeni mustkate ja rekonstrueerimine Jaagu teest Rannametsa loeni. 2022 rek.Jaagu teest Valge teeni. 2023 mustkate.
2130016	Häädemeeste Suurküla rannatee parkla	1600	1600	Häädemeeste		40 000		40 000	74 317		ehitamine
2130017	Kruundi tee	2064	2064	Krundiküla		40 000					valgustus
2130316	Külaplatsi tee	121	121	Ikla		5 000					kruusatee rek
2130111	Lasteaia tänav	107	200	Häädemeeste		40 000	40 000				kruusatee rek
2130016	Linnu tee	1727	600	Pulgoja		25 000					2019. projekiteerimine, 2020 Mustkate, valgustus, parkla, ühendus P.Laredei tänavaga, kergtee Lasteaia 4 kinnistule
2130043	Luteri kalmistu tee	129	950	Häädemeeste		35 000					mustkate
2130117	Metsa põik	280	280	Häädemeeste		10 000	10 000				mustkate
2130106	Männi tänav	683	683	Häädemeeste		26 000					osaline rek ja mustkate
2130040	Männiku tee	381	310	Massiaru		11 000					mustkate
2130112	Peeter Laredei tänav	223	223	Häädemeeste		40 000					valgustus, parkla ja mustkate
2130032	Piiri tee	1670	200	Ikla		8 000					mustakate
2130045	Piiriküla tee	805	805	Ikla		40 000					mustkate
2130001	Poodi-Langi tee	3232	1500	Soometsa		100 000					mustkate
2130012	Rannametsa-Luite tee	3274	2320	Rannametsa		142 000					mustkate 1500 m Uulu poolt ots, 1500 kruusatee rek
2130021	Räagu tee	5402	660	Kabli, Penu		30 000					2021 Pärnu poolse otsa rekonstrueerimine koos kraavidega, 2024 mustkate Muhuküla teest Via Balticani ja Mulu-Luha teest Rannametsa-Ikla maanteeeni
2130026	Savi tee	1041	640	Treimani		30 000		28 800	32 539		mustkate
2130104	Side tänav	1048	500	Häädemeeste				20 000	17 551		mustkate
2130101	Suurküla tänav	1379	250	Häädemeeste					8 717		mustkate
2130110	Vahe tänav	203	497	Häädemeeste							mustkate
2130014	Valge tee	497	497	Pulgoja		45 000		20 000	18 029		mustkate
2130046	Veneküla tee	1689	930	Ikla		35 000					mustkate
2130044	Õigeusu kalmistu tee	743	743	Häädemeeste		35 000					mustkate
2130009	Õunaia tee	338	338	Arumetsa		15 600		15 600	14 228		mustkate
Kokku Häädemeeste piirkond					1319 664	325 664	415 000	416 000	232 773		
Kokku					317 1664	1142 664	241 000	284 400	1038 201		

Uulu Põhikooli direktor Egle – üllatab ja julgustab oma sära ja võimetega meie koolipere iga päev

“Milline on meie direktor? See on huvitav küsimus ja selle üle tuleb natuke nuputada. Ta on kahtlemata erakordselt intelligentne ja töökas. Selle lühikese ajaga, mis ta siin olnud on, oleme me saanud endale uue staadioni, oma auala ja palju muud. Lisaks on meie kool osa võtnud paljudest huvitavatest programmidest, näiteks Erasmus+, kus ma isegi osalesin. Kuna ta on ise alles noor, näeb ta paljusid asju erineva valgusega. Lisaks on tohutult hea omadus tal see, et ta oskab õpilastega suhelda. Ta ei ole karm ega kuri, aga kuidagi-moodi saab ta oma ülesannetega alati hakkama ja ilma suuremate tagasilöökideta.

Sel samal Erasmus+ projekt oli näha ka teda tema igapäeva elu-vormis, mis oli perfektne tõestus, et ka õpetajad ja direktorid on tavalised inimesed. Ta sai väga hästi läbi õpilastega, kes Rumeeniasse läksid ja ma olen õnnelik, et just direktor oli üks kaasa tulevatel õpetajatel.

Eks loomulikult on tal vahet omaid väikesed vead või otsused, mida mina saajaprotsendilisel ei mõista, aga suures pildis oskan ma ainult head rääkida. See siis on minu lühike iseloomustus selt-simees-õpetaja direktor Eglest.”

Rudolf, 8. klass

Uulu Põhikooli tänane direktor Egle Rumberg on ametis olnud 3 aastat ja pisut peale ka. Enne seda töötas ta Tahkuranna vallas humanitaarnõunikuna ning veel enne seda Sindi gümnaasiumis matemaatikaõpetajana.

Egle, kes Sa oled ja kust Sa tuled? Räägi pisut endast.

Täna võin öelda, et tulen meie oma vallast, aga pärit olen ma Pärnust. Juured ulatuvad mul Suure-Jaanist Kablini. Muide, minu kallis kadunud vanaema oli oma nooruspõlves Kablis külanõukogu sekretär. Ja nüüd, kui Kabli asub minu oma koduvallas, siis on see teadmine minu jaoks palju tähendusrikkamaks muutunud. Olen kasvanud suures peres, mul on kaks õde ja kaks venda. Täna-sel päeval olen abikaasa ja ema, meie peres kasvab viieaastane poeg. Oma keskhariduse olen omandanud Pärnu Koidula Gümnaasiumis ning nii bakalaureuse - kui magistriskraadi Tartu Ülikoolis.

Mis ajendas Sind kandideerima Uulu Põhikooli direktoriks?

Õpetajana töötades tundsin järjest rohkem huvi hariduse juhtimise vastu, mis ajendas mind ka magistristmes hariduskorralduse õppekavale õppima minema. Kui olin magistriskraadi omandanud, siis olin kindel, et ühel päeval soovin koolijuhiks saada, aga ma arvasin, et olen selleks valmis umbes 40-aastaselt, siis

Egle Rumberg

kui olen endale piisavalt paksu naha kasvatanud. Elu läks aga nii, et see võimalus avanes palju varem. Olen väga tänulik Tahkuranna Vallavalitsusele, kellel oli nii palju julgust, et valida koolijuhiks ametisse noor eelneva juhtimiskogemusega naisterahvas. Nii Tahkuranna kui ka Häädemeeste Vallavalitsus on kooli pidajana toetanud minu arenemist nii juhi kui inimesena ja olen selle eest siiralt tänulik!

Neli aastat, kas need on olnud parimad aastad Sinu elus?

Kindlasti! Ma arvan, et ma olen väga õnnelik inimene, sest tänu oma praegusele ametile olen tundnud seda õiget töö-rõõmu tunnet. Minu jaoks on Uulu kooli juhtimine olnud kui meeletult äge rännak. Olen teinud selle jooksul tohtu enese-arengu ja omandanud hindamatul hulgal uusi teadmisi ja oskuseid. Sellel teel on olnud nii palju väljakutseid, aga enamusega oleme väga edukalt hakkama saanud. Olen oma tänases ametis sageli mõelnud kurbusega nende inimeste peale, kes ei julge teha valikuid ja otsuseid, et jõuda ametini, mille tegemist nad päriselt naudiksid ja olen õnnelik, et minul teisiti läinud on.

Mis annab sulle jõudu koolijuhiks vastutusriikka ameti pidamiseks?

Õpilaste rõõm, lastevanemate rahulolu, kolleegide toetus ja kooli pidaja usk. Eks ka mul ole neid hetki, kus ma leian ennast mõtetelt, et kas ma enam jaksan ja kui olukorrad tunduvad lahendamatu, aga siis tulevad jälle need hetked, mis tulevad meelde, mis selle töö väärtust tegelikult on. Paar

kuud tagasi küsis õpilane minu käest, et mitu aastat ma plaanin veel Uulu koolis töötada. Kui ma küsisin, et miks ta seda teada tahab, siis ta vastas, et ta on mõelnud, et kas tal on võimalus minu järgselt koolijuhiks tulla. Ma arvan, et see hetk oli minu kõige soojem pai, mis ma oma ametis saanud olen.

Mis teeb ühest koolist hea kooli?

Hea kooli mõiste kannab meie kõikide jaoks ilmselt mõneti erinevat tähendust. Minu jaoks teeb ühest koolist hea kooli see, kui organisatsioon on mõistetav, et kooli roll on võimalikult paljude õpilaste arengut võimalikult positiivses suunas toetada. Heas koolis ei suhtuta kellessegi eelarvamustega ja hoolimata kõikidest raskustest, konfliktidest ja eriarvamustest, mis õpilaste arengu toetamise teekonnal ette tulevad, annavad kõik osapooled endast parima, et lahendus õpilaste huvides oleks. Heas koolis hoolitakse kõikidest.

Sa oled öelnud, et koolis on võrratud kolleegid ja õpilased, kuidas Sa selleni jõudnud oled? Tean, et õpilased armastavad Sind ja on isegi oma sokkidele sinu pilte lasknud trükkida.

See sokilugu oli tõesti väga vahva! Meil oli koolis stiilipäev teemaks erilised sokid ja 1. klassi õpilane tuli kooli sokkidega, millele olid trükitud minu näo pildid. Olukord tekitas rõõmu ja tõi hea tunde südamesse. Aga ma arvan, et minu üheks nii-öelda trumbiks on see, et ma ei tunne ennast kellestki paremana. Mulle ei meeldi, kui asutuste juhid peavad ennast teistest tähtsamateks, kui suhtumisega kaas-

KOLLEEGID EGLEST:

Egle on väga ambitsioonikas inimene, kes viib oma ideed ellu. Koolijuhina arvestab ta oma töötajatega ning väärtustab nende arvamusi, soovide.

Õpetajana on meeldiv töötada koolis, kus sa tunned, et juhtkond sinust hoolib ning sind igas olukorras toetab. Egle teeb oma tööd suure pühendumuse ning armastusega. Ta on soe ja heasüdamlik inimene. /Stiina-Riin/

*

Egle on energias pakatav ja sihikindel inimene. Tal on lennukad ideed, mis viivad alati ka tegudeni, sest ta ei jäta enne, kui on suutnud

oma mõtted ellu viia.

Egle on meeskonnamängija. Ta on kapten, kes hoiab kooli õigel kursil, kuid seejuures mõtleb iga oma mängija peale, arvestab kõigiga ning hoolib kõigist. Egle on koolijuht, kes tegutses enda kooli, oma töötajate ning laste heaolu nimel.

Egle on toetav kolleeg, ta rõõmustab ja kurvastab koos meiega. Kõige raskematel ja ootamatematel hetkedel oskab ta pakkuda üllatusi ning pisarateni liigutada.

Selline on meie Empaatiliselt Geniaalne Lennukalt Energiline EGLE! /Gerli/

neb üleolevus, kui juht kannab kaasas arusaama, et kõik töötavad tema jaoks. Me kõik oleme tavalised inimesed ja meil kõigil on kanda enda roll. Kooli harjaldjas on täpselt sama oluline kui direktor; iga lapsevanem on sama väärtuslik koolipere liige, hoolimata sellest, milline on tema suhtumine laste kasvatusse, õppetöösse või üldse kooli; iga õpilane on sama oluline kooli jaoks, ükskõik mitu õnnestumist või ebaõnnestumist tema kooliteel ette tulnud on. Lõppude lõpuks peame me kõik tegutsema ühise eesmärgi nimel – et Uulu Põhikooli õpilased omandaksid võimalikult hea põhihariduse võimalikult heades tingimustes.

Uulu Põhikooli rekonstrueerimine ja laiendus on olnud viimaste aastate märk-

sõna. Täna on koolil uus nägu – garderoob ja I korrus on osaliselt renoveeritud, kool on lõpuks saanud oma auala, kas nüüd on rahuloluks põhjus olemas?

Rahulolematuseks on põhjust kindlasti kordades vähem kui varasemalt. Lähtuvalt kooli vajadustest on laienduse valmimise järgselt meie töötingimused ja õppekeskkond kordades parem kui enne. Kui me jääme ka edaspidi ühe paralleeliga põhikooliks, siis saame rahul olla küll, sest ruumiraiskamist meie asutuses ei ole. Kui aga peaks juhtuma, et valla laste arv suureneb tunduvalt (või meie koolis õppijate osakaal) ja koolil on vajadus tekitada rohkem kui üks paralleelklass, siis muidugi oleme taas kitsikustes. Kui 2012/2013 õppeaastal oli

Tahkuranna valla piires vanuses 7-16 lapsi 292 ning neist õppis Uulu Põhikoolis 104 ehk 36%, siis sellel õppeaastal on vana Tahkuranna valla piirides 306 selles vanuses last ning neist 57% õpib meie koolis. Seega me ei saa rääkida õpilaste arvu kasvust ainult sisserände tulemusel tõttu vaid pigem on kohalikud inimesed hakanud eelistama kohalikku kooli. Mis on kooli jaoks ilmselgelt parim tunnustus!

Meil on olnud sinuga kooli mööbli ja auala sisustamisega seotult mitmed projektid, kus sul on kobe alguses oma täpne nägemus silmade ees, mida on vaja soetada ja kuidas tekib tervik. Kas sinuga koostöö on väga hea, sest sa oled juht, kes teab, mida ta tahab?

Juht peabki teadma, mida ta tahab. Oma esimesel tööaastal meie koolis printisin oma stendile mõtteid „Hädaldamist ilma lahendusita pakkumata nimetatakse vingumiseks” ja ma olen väga halb vingumise taluja. Meie õnn ja rahulolu on meie enda kätes! Ja selle nimel tuleb vaeva näha. Ma ei mõista seda, kui inimesed istuvad kui kuningakassid ja ootavad, et kõik kuldkandikul kätte tuuakse. Ja isegi kui lõpuks tuuakse, siis hädaldatakse, et miks just sellised asjad toodi. Kui ei meeldi, siis näe vaeva, et tulemus oleks meeldiv! Kui sa pole rahul, siis leia lahendus, et rahulolu suurem oleks!

2018. aasta vastlapäev Uulu Põhikoolis, esiplaanil direktor Egle Rumberg. Foto kooli erakogust

Januaris, kui mõlemad koolitööd tegelesid oma tervise kosutamiseks, koristasid koolimaja huvijuht Ester Kose, direktor Egle Rumberg, õppejuht Gerli Jürima ja õpetaja Sirje Kõresaar. Foto kooli erakogust

1. september 2020 – Uulu Põhikooli kollektiiv. Foto kooli erakogust

Milline on Uulu Põhikooli lõputunnistuse saanud noor?

Uulu Põhikooli lõputunnistuse saanud noor on kujunenud õppimist väärtustavaks inimeseks, ta on intelligentne, oskab teistega arvestada, usub unistuste täitumisse ja teab, et eesmärkide täitumise nimel on vaja ise väga palju vaeva näha. Uulu Põhikooli lõpetaja on eelkõige hea inimene.

Mis teeb koolijuhile rõõmu koolikevadel 2021?

Kindlasti kõige rohkem teadmine, et õppeaasta saab lõpetada vähemalt osaliselt kontaktõppe vormis! Ma olen nii tohutult uhke ja tänulik kogu oma koolipere ees, et hoolimata sellest, millised väljakutsed on distantsõppe perioodil ette tulnud, oleme me väga vapralt vastu pidanud. On olnud ääretult õpetlik aeg, mis on andnud järjekordse kinnituse, kui kõikvõimas koolipere Uulu Põhikoolis on! Aitäh, armas koolipere!

HELVE REISENBUK, abivallavanem:

Egle Rumberg on koolijuh, kes näeb kooli kui süsteemset tervikut ja pühendub uute arengustrateegiatega otsimisele ja rakendamisele.

Kooli tulemuslikkus ja jätkusuutlikkus saavutatakse sihikindlast ja kõiki osapooli kaasavast tegevusest, mille tulemusena koostati dokument, mis on pidevat arengut väärtustava organisatsiooni selgrooks. Selle järgi ka tegelikult elatakse ja tegutsetakse. Juht on kujundanud organisatsioonist täiesti uue organisatsioonikultuuriga õppeasutuse, kus iga töötaja panustab õpilaste arengu toetamise. Kooli üks põhiväärtusi

on õppeprotsessi tulemuslikkus.

Ta on innovaatiline arengukeskkonna looja. Ta hindab koostööd igal tasandil. Otsib koostöövõimalusi organisatsioonidega, kes pakuvad innovaatilist ja laste arengut toetavat koostööd. Võimalus osaleda protsessis ja näha muutuste elluviimist on lähendanud kooli kogukonnaga. Hooolekogust on saanud toetav koostöörühm. Egle oli eestvedajaks kooli vilistlaste kokkutuleku traditsiooni taastamisel, et kogukonnakoolil oleks side vilistlaste, endiste töötajate ja nüüdsed koolipere vahel.

Tahaks eraldi välja tuua tema sihikindlast tegevuse meeskonna tööalase toetamise ja töömotivatsiooni ülevaheldamisel. Töötajate isiklikud ja kooli tähtpäevad ei jää ka distantsõppe perioodil direktori poolt märkamata. Ta on meeskonda liitvate ettevõtmiste eestvedaja.

Hakka vahetuspereks!

Uueks õppeaastaks saabub Eestisse rekordarv välisõpilasi!

YFU Eesti otsib ka sel aastal vahetusperesid augusti lõpus saabuvatele välisõpilastele, kes on otsustanud tulla suure valiku riikide seast oma gümnaasiumiaastat just Eestisse veetma.

Millised on vahetuspered ja kas mina sobiksin selleks?

Sõna "vahetuspere" tuleneb sellest, et pere ja välisõpilase vahel toimub kultuurivahetus. Milline on siis üks vahetuspere? Täitsa tavaline Eesti pere, kes võib elada linnas või maal, mandril või saarel, oma majas või korteris, omada ühte last või koguni kümnet. Kas teadsid, et YFU statistika näitab, et keskmisel vahetusperel on 3,5 last ja elatakse väiksemas asulas? Oluline on, et vahetusõpilasel oleks soe tuba ja toit laual. Taskuraha saadavad talle tema enda vanemad.

Vahetusõpilased ise hindavad Eesti perede lihtsust – eriti elu maal. Kolja Porchke, kes elas vahetuspere juures Pärnumaal, meenutab neid igapäeva tegemisi heldimusega: "Olen veetnud oma vahetusaja Pärnumaal, Sindis, kus nägin lähedalt taluelu argielu. Töö ei ole siin ainult põllutöö ja traktorisõit, vaid tuleb teha talveks ka küttepuid, aidata ehitada viljaaita, ehitada uut sauna või koorida kartuleid. Ma olen pärit suurest Saksamaa linnast, kus ei ole maaelu ning seetõttu nautin seda väga."

Perekond Lopp, kes elab 11 km Tartust, on öelnud: "Pole oluline, kas vastuvõtjate kodu on maal või linnas, küll aga on tähtis, et tulijale oleks võimalik siin ka huvitegevust, trenni ja meelelahutust võimaldada. Samas ei saa ega pea pere oma elu aastaks vaid vahetuslapse järgi ümber korraldama, teda kogu aeg ekstra kuskile viima-tooma. Meil askeldavad vahetuslapsed oma trennide- ringidega pärast esimest juhendamist ise, samamoodi nagu meie oma lapsed." Samuti ei pea vahetuspere oskama inglise keelt. Mida rohkem eesti keelt kodus räägitakse, seda kiiremini õpib vahetusõpilane keele ära. Vahetusperel on aastaringelt olemas tugiisik ja ettevalmistavad koolitused ning kohtumised. Vahetusõpilase kooli

leidmise ning asjajamisega tegeleb YFU Eesti, pere ei pea selle pärast muretsema.

Too maailm endale koju

Selleks, et avardada enda ja oma laste maailmapilti, ei pea tervet maailma läbi reisisima. Kui teisest riigist pärit noor inimene elab aasta sinu peres, siis õpid seda kultuuri üsna hästi tundma. Samuti saad teada, kuidas käivad asjad teises riigis ning millised on teise rahvuse väärtushinnangud ja kombid.

Sinu pere muutub omavahel lähedasemaks

Kui perre tuleb elama uus pereliige, siis muutub omavahel kõigest rääkimine veelgi olulisemaks. Perekond Maksimovid kirjeldavad oma vahetuspereks olemise kogemust helgetes toonides: "Meil ei olnud mingeid muresid. Ainult see, et Anna peab lõpuks ära minema, mis on ääretult kurb. Kõik on sujunud nii loomulikult, et sellele on lausa imelik mõelda ja me teame, et see on haruldane. Anna suhtub meie pereliikmetesse suure austusega ning ta saab hästi aru, et see on ühele perekonnale suur asi – võtta enda juurde elama päris võõras inimene. Tänu pidevalt, et ta on meile väga tänulik."

Samuti muudab perekonda omavahel lähedasemaks ka see, kui koos vahetusõpilasega saab Eesti imelisi paiku uuesti avastada ja meie kodumaad kellegi teise silme läbi tundma

õppida. Tavalised pere väljasõidud ja ringkäigud muutuvad korrakaupa palju põnevamaks. Eestlaste jaoks võib olla uskumatu, millise mulje jätavad välismaa suurlinnas üles kasvanud noortele paksumetsas marjakorjamine või lume peal kelgutamine.

Oma lastel on lõbusam ja huvitavam

Lastel on juures uus õde või vend, kellega kas jalgpalli mängida, rattaga sõitmas käia, või üritustele kaasa võtta. Nii nagu oma laps saab vahetusõpilasele eesti keelt õpetada, saab viimane perele mõnda võõrkeelt õpetada. Eks see kõige parem õpe ongi praktika.

Uus laps peres

Lapsesaamine pole kunagi olnud nii lihtne! Vahele jääb mähkmevahetusperiood ja kõndima õpetamine. Uus laps on juba peaaegu suureks kasvatatud. Küll aga tuleb olla kannatlik uue pereliikme eesti keelest arusaamisega ja Eesti ning teie pere elukorralduse selgeks õppimisega. Näiteks ei pruugi vahetusõpilane esimesel korral aru saada, et sauna minnes tuleb ka jalanõud koos sokkidega ära võtta. Samuti tuleb mõista seda, et sinu pere ja kodu on aastaks ajaks ka vahetusõpilase pere ja kodu, turvatunne ja tugipunkt. Kui sa tunned, et tahad avada oma kodu ukseid ja südame mõnele noorele vahetusõpilasele, kes on otsustanud oma vahetusaja just siin, Eestis veeta, siis mine YFU Eesti kodulehele: www.yfu.ee (<https://www.yfu.ee/vahetuspere/vali-uus-pereliige/>), leia enda perega kõige paremini sobiv vahetusõpilane ning täida ankeet: (<https://www.yfu.ee/vahetuspere/vahetuspereks/ankeet/>)

Lisaküsimuste puhul võib julgelt pöörduda YFU Eesti sissetulevate õpilaste programijuhile Diina poole: diina@yfu.ee

LAPSED EGLEST

Kauri, 1. klass: Meil on väga tore direktor. Ilus ja heledate juustega. Alati aitab, kui kellelgi abi vaja. Minuga ta kuri pole ja ma pole näinud ka, et kellegi teisega oleks. Ta teeb palju nalja. On koolis hästi kasulik inimene. Ta hoolib koolist.

Alexander, 6. klass: Mulle meeldib, et meie direktor on väga kaasaegne ja nooruslik. Ta on väga lahe ja tore.

Mariann, 7. klass: Egle on väga abivalmis ja energiline inimene, ükskõik mis mõtte tal pähe tuleb teeb ta selle lõpuni ükskõik kui raske või kerge see ka poleks.

Henri, 6. klass: Meie direktor on naljakas, abivalmis ja vahel kuri (kui oled jamaga hakkama saanud).

Karl, 5. klass: Egle on hea direktor ja väga tore.

Maarja, 8. klass: Direktor Egle on väga hooliv ja sõbralik. Paljud asjad, mida on räägi-

tud juba aastaid, et tulevad (nt uus staadion, aula, koolikapid), ei ole tulnud, aga nüüd, kui direktor Egle meie kooli juhtima asus, lubas, et need teod saavad teoks ja näe, saidki. Ta teeb oma tööd suure armastuse ja pühendumusega, seda on näha. Ma ei oskaks paremat direktorit soovida.

Triinu, 9. klass: Meie pisikese põhikooli armsat direktorit Eglet saab kirjeldada nelja omadussõnaga: eriline, geniaalne, lahke, eesmärgikindel. Tegelikult oleks siia sobivaid sõnu veel ja veel. Direktor Egle seisab kindlalt kui tugev kuuseke meie kooli ümbritsevate männipuude kõrval ning üllatab ja julgustab oma sõna ja võimetega meie koolipere iga päev. Aitäh!

Russell, 9. klass: Meie direktor on väga abivalmis, ta alati on valmis aitama. Meie direktor on ka väga sõbralik, kõik meie koolist teavad, et

teda ei pea üldse kartma ja temaga pole kunagi raske suhelda. Meie direktor on ka nii palju uusi projekte vastu võtnud, kaks aastat tagasi meie kool osales Erasmus+ projektis ja tänu meie direktorile saime väga suured kogemused sellest ja ilma tema abita me ei oleks iial sellega nii edukalt hakkama saanud.

Anett, 9. klass: "Põhikooli lõpp on uke taga ning ilmselt kõige rohkem jään igatsema just meie kooli direktorit. See on lihtsalt imetusväärne, kui sihikindel ja positiivne inimene ta on ning ma olen kindel, et meie direktor Egle on Uulu Põhikooli üks suurim uhkus. Tänu talle liigub Uulu Põhikool iga kuu ja aastaga ainult paremuse suunas ning direktor Egle on teinud selleks kõik, et õpilastele meeldiks meie kool. Õpilased ja õpetajad armastavad teda väga!"

Loo pani kokku
Tiiu Sommer

Häädemeeste Keskkool

Õpilasesinduse liikmete mõtteid distantsõppest

Oleme juba pikalt olnud distantsõppel. Muutunud on palju meie päevarutiinis ja tegevused, mis varasemalt on tundunud nii iseenesestmõistetavad, on tulnud enamasti ära jätta.

Oleme oma kooli õpilasesindusega jätkanud kokkusaamisi veebis, et arutada murekohti, mida distantsõpe endaga kaasa on toonud ning püüdnud leida lahendusi.

Lisaks päevakajaliste teemade arutamisele kuulutasime aprillikuus välja fotokonkursi, mis kandis nime „Minu õpingud koroo-

tegeleda. Õppida sai rahulikult omas tempos. Samas on juba soov kohtuda sõpradega.

8. klassi Helena-Liis naudib aega, mida jätkub nüüd rohkem perega veetmiseks. Negatiivse poole pealt mainib ta, et vahel kipub ülesandeid tunnis liiga palju kogunema, ei jõua kõigea valmis ning ekraani ees olemine väsitab ja tekitab stressi.

8. klassi Katrin aga leiab, et distantsõpe sujus sel aastal paremini kui eelmisel kevadel. Suuri võlgnevusi temal ja klassikaaslastel pole.

tunni järel klassist klassi joosta. Mida aeg edasi, seda rohkem tekkis igatsus sõpradega silmast silma kohtumise järele.

11. klassi Anni jaoks on distantsõpe olnud üsna kurnav ja pikk, kuid juurde on ta saanud uusi kogemusi, kuidas kodus paremini õppida..

12. klassi Carolini jaoks pole distantsõpe olnud ületamatu. See on õpetanud talle, kuidas oma aega paremini planeerida. Tulemused õppetöös on isegi paranenud. Samas tunneb ta abiturientina puudust kontakt-

Aprill 2021. Foto: Lisette Eylandt

Aprill 2021. Foto: Marcus Maddison

naajal”. Meile laekus üsna arvestatav hulk töid, kus oli väga erineval moel jäädvustatud tänane olukord. Kooli Facebooki lehel sai koolipere hääletada, millised fotod neile kõige rohkem meeldisid. Rohkem toetushääli kogusid 6. klassi Marcus Maddisoni, abiturient Carolin Mihhailova ning õpetaja Maris Rüütli fotod. Ka kõik ülejäänud osavõtjad olid väga toredast vaatevinklist oma tööle lähenenud ning enamasti väga humoorikal moel oma tegevusi jäädvustanud. Fotod jäävad meile meenutama aega, mis loodetavasti enam kunagi ei kordu.

Küsisin õpilasesinduse liikmetelt, kuidas neil isiklikult distantsõpe on kulgenud, mis on olnud positiivset, mis vähem meeldinud. Toon siinkohal ära mõned mõtted:

5. ja 6. klassi õpilased Iris, Carmen, Marcus ja Sigrid on distantsõppega harjunud. On juurde õpitud uusi asju ning jääb aega rohkem õues liikuda. Väsitab, kui mitu videotundi ühte päeva satub.

7. klassi õpilased Mia ja Anette-Marie hindavad vaba aega, et saaks ka hobidega

9. klassi Andrasele meeldib, et saab rahulikult omaette õppetöoga tegeleda.

10. klassi Kaide silme läbi on kergemaid päevi, aga vahel saab jaks otsa ja tahaks juba kooli tagasi.

10. klassi Heivi väidab, et distantsõppe alguses oli päris tore kodus olla ja mitte iga

tundidest, sest kodus on üksi keerulisem eksamiteks õppida. Samuti on raske ennast eemale hoida googeldamisest ja iga vastuse ülekontrollimist, kuigi selleks pole vajadust.

Õpilaste mõtteid kogus huvijuht Heli Lank

Aprill 2021. Foto: Maris Rüütli

Projekt Saksa kooliga jätkub

28. aprillil toimus meie 8.–10. klassi õpilastel projekti „Ettevalmistus tulevaseks tööeluks läbi rahvusvahelise koostöö“ raames taas videokohtumine Saksa Vogelsbergi kooli eakaaslastega.

Seekordse kokkusaamise eesmärgiks oli tutvustada oma äriideid. Silma jäi päris mitu andekat plaani, mõned neist valmisid saksa ja eesti õpilaste koostööna, mis jätsid eriti sümpaatse mulje. Esile võib tõsta Hanna Allikase ja Cara El-Hagge idee luua erinevate võimalustega loomapark. Sarnane park Saksamaal juba eksisteerib. Tööd saaksid seal erivajadustega inimesed. Pargis oleks kliinik vigastatud metsloomadele ning seal toimuksid harivad õpitoad ning ekskursioonid kooliõpilastele ja ka täiskasvanutele. Väga tore idee! Jääb vaid loota, et kunagi suudavad noored oma mõtte ka

ellu viia.

Kohtumisel tunnustati ka 9. klassi poiste Joonatan Pajuvälja ja Ville Morgen Fohsi äriplaani, kuidas luua kinnisvarafirma. Noortel on selge vaade, kuidas oma tulevikku kindlustada.

Kohtumiseks olid valminud mitmekülgsed töökoosolekud omaloodud firmadele ning äriideedele. Hääletuse tulemusena sai suurima tunnustuse Jürgen Pinta, Rute Marie Maddisoni, Ann-Mari Alfthani ja Helena-Liis Heliste koostöös valminud töökoosolek ning video „Klik-Klak Majalõksud“ sissemurdmise vastu.

Kohtumise lõpetas meie ettevõtluse õpetaja Lenne Suigusaar väga õpetliku sõnavõtuga eduka tööintervjuu kriteeriumidest. Suur tänu talle heade nõuannete eest! Neid järgides on meie noortel kindlasti võimalus edukamalt

elus läbi lüüa.

Seekordse ürituse korraldasid saksa kooli esindajad. Väga suurt abi kohtumiste läbiviimisel osutab õpetaja Astrid Rosenberg, tänu kellele saavad lahendatud kõik tehnilised probleemid. Aitäh!

Kõige suurem au ja kiitus aga õpetaja Rene Kurmile ja kõikidele projektis osalenud õpilastele! Ei ole kerge leida jaksu lisaks koolitundidele veel pikalt arvu-

tiekraani taga olla. Projekti eesmärk oli ju vastastikkülastada, aga olude sunnil on kohtumised virtuaalsed.

Ees ootab veel mitmeid ettevõtmisi ning rahvusvaheline projekt jätkub vaatamata keerulisele olukorrale kogu maailmas.

Huvijuht Heli Lank

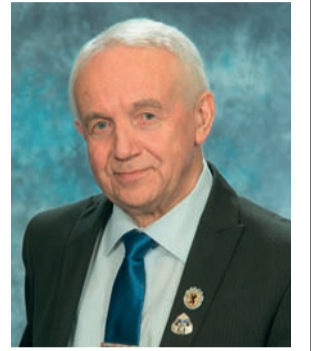

IN MEMORIAM

RAIMU PRUUL

10.06.1945 – 22.04.2021

Raimu Pruul oli Hiiu- ja Emmaste 7-klassilises koolis ning lõpetas seejärel 1963. aastal Kärdla Keskkooli. Tõlinal veel Eduard Vilde nime kandnud Tallinna Pedagoogilises Instituudis õppis Raimu füüsikat ja üldtehnilisi distsipliine.

Lühikest aega töötas ta instituudis muusika-pedagoogika kateedri laborandina, pärast kõrgkooli lõpetamist Võnnu Keskkoolis õpetajana. Alates 1970. aastast, ühtekokku 50 aastat, oli Raimu Pruuli töökoht Häädemeeste Keskkoolis ning sellest 26 aastat kooli juhina.

Nende aastate sisse mahtus lisaks erinevaid tegevusi, sest Raimut lihtsalt jätkus paljaks.

Ta on olnud 8. klassi füüsikaõpiku ja raamatu „Eesti koolid 2000“ kaasautor. 26 aastat ajavahemikus 1974–1990 oli Raimu Pärnu maakonna füüsikasektiooni esimees.

Aastatel 1997–2000 oli ta Pärnumaa Tiigrihüppe töörühma liige.

Raimu Pruul oli Eesti Koolijuhtide Ühenduse esindajate koja liige alates koolijuhtide ühenduse loomisest 1990. aastal kuni 2016. aastani. Pärnumaa Koolijuhtide Ühenduse eestvedaja oli ta samuti 1990. aastast kuni 2016. aastani ning kuulus lahkumiseni PKJÜ eestseisusesse.

Pikka aega oli Raimu Pärnumaa Omavalitsuste Liidu noorsoo- ja hariduskomisjoni liige.

Aastatel 2006–2013 oli ta Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse kutsekvalifikatsiooni komisjoni esimees.

1993–2009 oli Raimu Pruul Häädemeeste Vallavolikogu liige, sellest 12 aastat volikogu hariduse- ja kultuurikomisjoni esimees.

Tunnustused:

2003 Eestimaa aasta õpetaja aunimetus

2003 Pärnu maakonna aasta haridusjuht

2010 Häädemeeste valla aukodanik, valla vapimärgi omanik

2011 aasta haridusjuht

2014 Pärnu maakonna aasta õppeasutuse juht

2017 omistati Pärnumaa vapimärk

Raimu Pruul justkui poleks tahtnudki vanaks saada, temas oli peidus ikka see uudishimulik ja nooruslik poisike. Vanaduspõlv polnud lihtsalt tema jaoks. Raimu peale mõeldes kerkib ikka silme ette tema rõõmsameelne ja sõbralik olek. Kõige kergem on teda ette kujutada klassi ette füüsikat õpetama, sest õpetajana töötas ta veel eelmiselgi õppeaastal. Füüsika vastu oskas ta huvi tekitada nii algklassiõpilastes kui gümnasistides. Ka distantsõpe polnud Raimu jaoks keeruline, sest talle oli omane kohaneda kergesti igas olukorras. Uusim tehnika oli Raimu jaoks põnev väljakutse ja ta oli sellega alati kursis. Alles hiljuti rääkis Raimu mõttest luua kooli kosmonautika huviring. Heaks vahelduseks tõisele tööle astus Raimu aeg-ajalt diskoripulti, kus ta ju samuti palju aastaid tegutses. Veel eelmisel aastal toimetas Raimu koolis aktustel helitehnikuna. Selle õppeaasta avaaktusel pidi ta tulema sellesse rolli viimast korda. Hommikul olime pisut mures - Raimut ei olnud. Raimule helistades vastas ta rahuliku häälega: „Ma olen poisid välja õpetanud ja usaldan neid, ma ei pea enam tulema“.

Täname Raimut juhendamast-õpetamast-toetamast Häädemeeste õpilasi kõikide nende pikkade aastate jooksul, samuti kolleege nii oma koolis kui teistes koolides. Nüüd juba edasi ilma temata. Õnneks on Raimu sisukalt elatud päevad täitnud hoolivuse ja andmise nektariga varasalved, millest jätkub ainst ammutamiseks veel pikkadeks aastateks mitmele põlvkonnale.

Kaastunne abikaasa Merikesele, tütardele ja nende peredele.

*Häädemeeste Keskkool
Pärnumaa Koolijuhtide Ühendus
Häädemeeste Vallavalitsus
Häädemeeste Vallavolikogu*

UULU PÕHIKOO

Uulu Põhikool

Ootamatu lõiming kooli ja kogukonna vahel

Märtsikuu Tegija on Triinu Kirschbaum, kes saavutas pranglimise maakondlikus voorus II koha, vabariiklikus voorus III koha ja MM-I III koha. Foto kooli erakogust

Märtsikuu Üllataja on Märten Teas, kes üllatas õpetajaid oma loovtöö raames koostatud fotonäitusega. Foto kooli erakogust

Nagu mitmelt poolt kuulda, oli aprill veteranikuu. Naiskodukaitse kogusid annetusi, tehti kampaniaid, kohalikud omavalitsused kiitsid au ning jagasid sinililledega pilte sotsiaalmeedias. Avalikkus tunnustas ja avaldas austust tänapäeva veteranidele.

Uulu kooli direktor Egle Rumberg arendas aga idee täiesti uuele tasemele. Lõimides loovalt Sinilillekampania ja Liikuma Kutsuva Kooli programmi, kutsus ta Uulu kooli nimel kõiki lapsi, vanemaid ja töötajaid üles läbima mistahes tervislikul viisil 3,2 kilomeetrit. Just nii pikk on Kaitseväe üldfüüsilise testi distants, mida sõjaväelased läbivad joostes.

Üleskutses osalejad pidid tegema oma ettevõtmisest fototõestuse ning saatma pildi direktorile. Igaüks, kes distantsi läbinud oli, sai siis kooli poolt kingituseks sinilille rinnamärgi. Esialgul väikese tujutõstjana mõeldud üleskutses osutus lõpuks hämmastavalt populaarseks – sinilille-liikujaid oli koguni 35, nende seas nii vanemaid kui lapsi, töötajaid kui lihtsalt Uulu kooli sõpru. Ka Naiskodukaitse Pärnumaa ringkonnale ei jäänud selline panustamine märkamata

Anname Au kampania algus Uulu Põhikoolis. Direktor Egle Rumberg ja õpetaja Ivi Korju. Foto kooli erakogust

toetav ja arendav keskkond on praegu Uulu Põhikool. Siin sünnivad ideed, teostuvad projektid ning käivituvad kampaniad. Ja seda kõike lisaks oma põhiülesandele – anda oma kogukonna lastele hea haridus. Ja Uulu Põhikool suudab seda. Distantsõppe kiuste.

Ivi Korju

Uulu Põhikooli inglise keele õpetaja; Naiskodukaitse Pärnumaa ringkonna aseesinaine

ning kooli direktorile avaldati tänu väikese Naiskodukaitse meenega.

Selle tore lõiminguga – siduda Anname Au kampania ja Liikuma Kutsuv Kool – sai aga korrapealt täidetud mitu olulist eesmärki – suunati tähelepanu tervislikele eluviisidele, toetades nii vaimset kui füüsilist tervist; kaasati kogukonda, suurendades sidet kooli ja kogukonna vahel; panustati heategevusse, teadvustades Eesti riigikaitse väärtust. Ja kõik need eesmärgid on leitavad ka Uulu Põhikooli arengukavas. Aprilli lõppedes võis mitme eesmärgi järele “linnukese” teha: “Tehtud!”.

Suur rõõm on kogeda, kui loov,

Aprillikuu oli Uulu Põhikoolis liikumiskuu

Uulu Põhikool on sellest aastast Liikuma Kutsuv Kool ja aprillikuu oli pühendatud liikumisele. Tegevustesse olid kaasatud nii õpilased kui töötajad.

Uulu Põhikooli Õpilaskoostöökoost koos huvijuhiga Myadvent keskkonnas õpilastele liikumiskalendri. Liikumiskalendri ülesanded avanesid päeva kaupa ning õpilased võisid ette antud tegevuse ära teha päeva jooksul. Reeded olid liikumiskalendris tantsupäevad. Ühel reedel said näiteks 5. klassi õpilased rahvatantsu asemel hoopis lõbusama tantsuga nädalale punkti panna. Iga nädala lõpuks ootas huvijuht õpilastelt enda postkasti nädalas sooritatud ülesannete kokkuvõtet, et selgitada välja kõige “Aktiivsemad liigutajad”. Aprillikuu kõige “Aktiivsemad liigutajad” on Madis ja Siim Suvisild.

Koolitöötajad kogusid 5. kuni 30. aprillini samme. Liikumiskuu raames esitas huvijuht kõigile koolitöötajatele väljakutse, mis sai nimeks “Võistlus iseendaga!”. Selline väljakutse andis kõigile võimaluse jälgida, kui palju me siis tegelikult päevas liigume ja kas soovitatud 10 000 sammu päevas on võimalik või üldse mitte. Nagu väljakutse nimigi ütleb, siis eesmärgiks oli iseenda proovile panek, kuigi peab tunnistama, et nii mõnigi kord sai ikka kolleegide samme vaadata ja mõeldud “see pole võimalik!” või “ma pean ikka veel ühe tiiru tegema”. Samuti oli põnev jälgida, kuidas kolleegid juba lõuna ajal võrdlesid kui palju kellelgi on samme kogutud.

Väljakutsest võttis osa 23 töötajat 30-st. Osalenud Uulu Põhikooli töötajad astusid aprillikuus kokku 6 319 282 sammu. Ühise meeskonnaga käisime umbes neli tiiru Eestile peale ja see on ikka ära ütlemata uhke tunne! Tublimad harrastasid lisaks kõndimisele ka teistsuguseid liikumisviise: suusatati 49,5 km, joosti 74,4 km ja jalgrattaga sõideti 577 km. Aitäh kõikidele, kes liikumisülesannetest osa võtsid!

Ester Kose
huvijuht

Tahkuranna kool

Tahkuranna koolipere tegemised kevadkuul

- Sergo Mengel võttis õpetaja Ulrika juhendamisel osa Eesti Meestelaulu Seltsi korraldatud solistide võistlusest.
- 5. klass võttis loodusõpetuse tunnis osa viktoriinist “RMK metsaviktoriin 2021”. Internetipõhine viktoriin pani proovile nii õpilaste senised teadmised kui ka vajaliku info otsimise oskused. Viktoriini keskus aasta 2021 tegijatele looduses, seega said õpilased uusi teadmisi käesoleva aasta tähtedest kuldnokest, haugist, kadakast, harilikust päevakoerast ja väikesest käopõllest.
- 5.-19. aprillini toimus Tahkuranna lasteaia ja kooli lastevanemate rahuloluküsitlus.
- Spordiklubi Pärnu Kahe Silla Klubi MTÜ on valinud meie asutuse oma heategevuslikuks koostööpartneriks Häädemeeste vallas 2021. aastal. Innustame inimesi liikuma, piletimüügi osalisest tulust hangitakse lasteaia ja kooli lastele erinevaid sportimisvahendeid. 18. aprillist 31. maini saab üritusest osa võtta esimest korda ka virtuaalselt. See võimaldab osalejal läbida distantsi endale meelepärasel ajal, viisil ja kohas. Programmis on Eesti esimene virtuaalne koortejooks. Kõik kuni 11-aastased saavad osaleda lastejooksul, mis on tasuta.
- 4.-6. klassi õpilastest osalesid informaatikaolümpiaadil Analota Helin (4. kl) ja Aaron Juurikas (6. kl). See oli õpilaste jaoks paras väljakutse, sest osad teemad tuli Analotal endal juhiste järgi selgeks õppida ja Aaron osales oma oskuste pinnalt. Tunnustus mõlemale osalejale pealehakkamise eest!
- Õpilastel oli võimalik 12.04 - 30.04 mängida Loquiz äpis Häädemeeste valla Jüriöö virtuaalmängu.
- Neljapäeval, 29. aprillil oli üldkoosolek Skype keskkonnas.

Tahkuranna koolipere

Tahkuranna lasteaed

Naljakuu Tahkuranna lasteaias

Aprillipäike meelitas lapsed õue nautima kevadisi tegevusi ja märkama muutuseid looduses, looma- ja linnuriigis. Kuldnokapere on juba mõnusalt end meie õuele sisse seadnud ja siin-seal tähtsavad üksteise järel kaunid kevadlilled.

Naljapäeva hommikul astus lasteaia uksest sisse lõbusaid vuntside, prillide ja muu viguriga tegelasi, kes püüdsid üksteise võidu aprillinalja teha. Mõnel naljaninal oli kodust kaasa võetud vahva lauamäng, mida oli sõpradega koos tore mängida. Päeva põhisündmuseks oli aga ikkagi Just Dance tantsumaraton, mis pakkus väikest võistlusmomenti ja kuhjaga rõõmu.

Märtsis võtsid Rannakarbid osa Lasterikaste Perede Liidu joonistuskonkursist “Peresõbralik toitlustusasutus” ning aprillis selgus, et loosioon naeratas neile ühe tegeluskomplekti näol.

Jüripäeva tähistasime traditsioonilise jooksuga. Päikesekiirte ja Rannakarvide lastest moodustatud segavõistkonnad olid väga tasavägised ja jooks lõppes viigiga. Lapsed ise pakkusid kohe välja, et see oli üks “võidan-võidad” (LME 4.harjumus) jooks, võitsid kõik. Tunnustuseks pingutuse eest sai iga osaleja kaela “kuldse medali”.

Rannakarbid osalesid ka Luitejooks 2021 lastejooksul, mis toimus virtuaalsena. Tublid jooksjad said premeeritud teemakohase diplomiga.

Aprillikuu viimasel esmaspäeval toimus traditsiooniline laulu-tantsupäev “Simbirimbi”, mille märksõnadeks olid seekord kevad ja sõprus. Eelmisel aastal käis piirangute tõttu lasteaias vaid mõni laps, mis-

Jüripäev. Foto: M. Lääne

Päikesekiired uurivad mulda. Foto: S. Ööpik

sed laulsid-tantsisid lasteaia saalis, ilma küllalisteta ja nagu reeglid ette näevad, rühmad eraldi. Olgugi, et ruum oli tuttav ja pealtvaatajateks oma rühmakaaslased, põksusid väikesed südamed ikka väikesed ärevusega ning nii mõnigi võttis kokku oma julguse üllatades kõiki kohalviibijaid. Iga vahva laulu- ja tantsulaps sai tänutäheks esinemise eest tänukirja ja väikese kingi. Laste esinemine jäädvustati videole, et ka pereliikmed saaksid peost osa. Oli rõõmus ja meelde jääv päev.

Päikeselist maid!

tõttu jäi üritus ära, kuid sel aastal oli need märksa rohkem ning pidu sai teoks. Lap-

Tahkuranna lasteaia pere

Uulu lasteaed

Aprillikuu tegemistest Uulu Lasteaias

Aprillikuus oli Uulu Lasteaias vaiksem, kui tavaliselt. Järgisime korralikult kõiki riigi poolt kahestatud nõudeid, et hoida enda ja teiste tervist ning takistada viiruse levimist. Lasteaias toimuvatetest tegevustest oli lapsevanematel võimalus ülevaade saada ELIISI vahendusel, kuhu õpetajad postitasid oluliselt teated ning lastega planeeritud tegeluste kirjeldused, töölehed või näidised. Täname kõiki vanemaid hea koostöö ja mõistva suhtumise eest!

Kuu algusesse jäi sel aastal lihavõttepüha, mida iga rühm tähistas oma rühmas. Kõik lapsed hüppasid jalad tugevaks kui raud ja nii suured kui väikesed said pajuokstega ära urbitud (vitsutatud). Urbimise juurde laususime võlusõnad „Silmad selgeks, käed kergeks, jalad virgaks jooksmaks. Ait, ait, ait!”

Selgete silmadega, kergete kätega ja virkade jalgade välkudes tegutseski Uulu lasteaiapere haiguspuhangu kiuste. Meil on vedanud, et lasteaed asub väga looduskauis kohas ja võimaldab palju õues mängida ning õppida. Lapsed jälgisid huviga kõiki muutusi, mis toimusid

Fotod lasteaias fotokogust

lasteaias hoovis ja selle lähimõõnuse looduses. Laps õpib õhinaga siis, kui tal on võimalus vahetult kogeda, avastada, märgata, katsuda, kuulata, näha – õpetaja suunab ja toetab.

14. aprillil toimus ülemajaline õuesõppepäev, kus õpetajad loomisid tegevustesse keele ja kõne, matemaatika, muusika, kunsti, loodusõpetuse, liikumise ja muidugi, mis

kõige olulisem – õpiti mängu kaudu. Lapsed omandasid palju põnevat ise seda märkamata. Mesimummid matkasid mere äärde ja teekonnal toimus mäng „Looduspiidja jaht”. Lepatriin ja Jaanimardikad meisterdasid puukoorest ja lehekestest laevakesed ning saatsid nad Ura jõe kaudu nelja tuule poole.

Põnevaid lindude, putukate, vihmausside, kalade, tigude või

taimede vaatlusi on jätkunud igaks päevaks.

Endiselt pakuvad meile rõõmu suure hooga kasvavad kurgitaimed, mis juba saaki annavad. Omakasvatatud kurkidel on kohe erilisel hea lõhn ja maitse.

Palju päikest ja rõõmu kevadesse!

Uulu Lasteaia pere

Aprillikuu Eakate Kodus

Aprilli- ehk jürikuu algas meie majas Luteri koguduse õpetaja Tauno külastusega, kelle kuulamine pakub meie Eakatele lohutust sel keerulisel ajal, sest peame ju ikka veel elama ja toimetama arvestades piiranguid, kuigi hing tahaks palju enamat.

Tähtsal kohal oli ka lihavõttepühade tähistamine. Kui õpetaja Tauno rääkis sellega seonduvalt Kristuse ülestõusmisest siis meie jaoks tähendab see ka veel munade värvimist, kinkimist ja koksimist. Tänapäeval leidub kanamunade kaunistamiseks peaaegu lõputuid võimalusi - poodides on valmis munavärve ja lakke, kuid väga huvitavaid tulemusi saab ka igapäevaste koduste vahenditega. Meie kombineerisime mõlemaid variante, värvimislusti jagus kõigile soovijatele ning tulemused said igati põnevad ja lõbusad, muutes meie argipäeva palju rõõmsamaks.

Eakad sageli meenutavad, et oma lapsepõlves sõitsid nad aprillikuuski veel saaniga. Tänapäeval tundub see meile uskumatuna, kui aprillikuus kevad kogub tuure ja lumest pole jälgegi. Päike paistab kõrgelt ja meeli-

Rohenäpud pistid näpud mulda

Munade värvimine igapäevaste koduste vahenditega

tab õue ning soojad kevadilmad pakkusid meile suurepärase võimaluse koduümbruse korrastamiseks. Õnneks pole meie aias tööpuudust karta ja on päris mitmeid tegemisi,

millega meie hoolealused saavad super hästi hakkama: kes kaevab maad, kes multsis peenraid, kes saagis oksa, kes istutas lilli. Nii kogunesidki ühel päeval meie rohenäpud õue, pistid näpud mulda ja istutati kannikesi, lumikellukesi ja märtsikellukesi. Lisaks on meil oskajaid meistrimehi, kelle käe all sai aiamaailm värskelt ilme.

Meie naudime oma imelist tärkavat aeda, sest aed avab ennast ainult nendele, kellel on aega uudistada...

Üheks vahvaks tegevuseks Jürikuu viimasel päeval oli äppi kaudu osalemine Jüriöö virtuaalmängus, mille distantsiks oli 4,1 km ja iga 200 m tagant tuli vastata viktoriini küsimustele. Täname mängus kaasalööjaid (jalutuskäigus/viktoriinis osales kümme hoolealust) ja viktoriini koostajat.

Peame meeles vanasõna – kui aprilli ilm teeb pai, siis mai teeb ai!

Mõnusat kevade jätku soovides
Eakate Kodu pere

Meistrimeeste käe all sai aiamaailm värskelt ilme. Fotod: Gerli Liiva

Hea lapsevanem!

Praegune aeg on keeruline – Sul on mitmeid rolle, mida täita, ja kõik justkui ootavad midagi.

Töökohustused, laste eest hoolitsemine, majapidamistööd, paarisuhe, võib-olla ka mure lähedase pärast – Sind peab jätkuma kõigi ja kõige jaoks. Aga kuidas Sul endal läheb? Kuidas Sul päriselt läheb?

Kutsume Sind üles kõige keskel märkama ka iseennast ja oma vajadusi.

Lasteabi pakub tuge mure või segaduse korral. **Helista 116 111**, kirjjuta info@lasteabi.ee või vestle www.lasteabi.ee kaudu.

Veebilehelt www.tarkvanem.ee leiad infot laste kasvatamise kohta ja nippe, kuidas iseennast hoida ja toetada.

Oleme Sinu jaoks olemas!

tarkvanem.ee

Lasteabi
116 111

Info maa- ja metsaomanikele seoses maade jahindusliku kasutamise lepingute sõlmimisega

Eestis on 330 jahipiirkonda. Jahipiirkond antakse jahiselti (või mõni muu jahimeeste organisatsiooni) kasutusse 10 aastaks. 2013. a vastu võetud jahiseaduse kohaselt kehtib jahipiirkonna kasutusõiguse luba kümme aastat pärast seaduse jõustumist, seega lõpevad paljude jahipiirkondade kasutusõiguse load 1. juunil 2023. Seaduse mõtte kohaselt saab jahipiirkonna enda kasutusse jahiselti, kes kogub enim maaomanike nõusolekuid jahipiirkonna kasutamiseks. Nendes jahipiirkondades kus maaomanike ja jahimeeste suhted on normaalsed ja on sõlmitud ka maa jahindusliku kasutamise lepingud, ei tohiks olla probleeme ka uue loa saamisega.

Täna on jahipiirkondade kasutajad aktiivselt pöördunud maaomanike poole ettepanekuga sõlmida leping maa jahinduslikuks kasutamiseks. Soov lepinguid sõlmida on igati positiivne ja tervitav, kuid maaomanik peaks veenduma, et ka tema huvid kaitstud oleks.

Lepingu sõlmimisel soovime maaomanikel ettepannud leping hoolikalt läbi lugeda ja enne allkirjastamist veenduda, et tema huvid on piisavalt kaitstud.

Eelkõige juhime tähelepanu ulukite võimalike kahjustuste ennetamise

ning tekkinud kahjustuste kompenseerimise arvutamise fikseerimisele lepingus. Mõnele maaomanikule on saadetud jahiselti poolt allkirjastamiseks lepinguid, milles kompensatsioonitase arvutamise mehhanism on umbmäärane ja piirdunud vaid võimalusega leppida edaspidi kokku kuidas kompensatsioonitasusid makstakse. Soovitame võrrelda ettepanud lepingut Eesti Erametsaliidu poolt koostatud näidislepingutega, mille leiab aadressilt <https://erametsaliit.ee/tegevused/jahindus/>.

Erametsaliidu hinnangul on maaomanike ja jahiselti vaheliste lepingute sõlmimine igati tervitav ja vajalik, samas on maaomanikul alati õigus lepingust keelduda ning vajadusel ka keelata oma maal jahipidamine. Mitmeid maaomanikke on eksitatud väitega, et leping tuleb sõlmida ka juhul, kui ei soovita oma kinnistul jahipidamist lubada. Tegelikult jahipidamise keelamiseks lepingut sõlmima ei pea, vaid piisab keskkonnameti ning maad kasutava jahiselti teavitamisest.

Küsimuste korral võib ühendust võtta Eesti Erametsaliiduga aadressil erametsaliit@erametsaliit.ee.

Kertu Kekk-Reinhold
Eesti Erametsaliit
5596 7682

Talgupäev Häädemeeste Seltsimaja hoovis

1.mail kogunesid Häädemeeste Suurküla elanikud Häädemeeste Seltsimaja juurde oma traditsiooniks saanud kevadistele talgutele, mis sel aastal langes kokku üleriigilise „Teeme ära!“ talgupäevaga. Lisaks Suurküla rahvale liitus talgutega ka teisi usinaid kogukonnaliikmeid, kel meie armas Seltsimaja südames. Ühiselt askeldades riisusime Seltsimaja hoovi, murdsime läbi võsast ning süütasime maitule. Kui hoov oli läikima löödud ja jõud raugenud võtsime selle hetke ja söime ühiselt talgusuppi ja maistasime Liia poolt tehtud kringliga. Ilmataat oli

sel päeval samuti väga heas tujus ning oli meile selleks puhuks päikese pilve tagant välja toonud ja tuulepuhured vaiksema režiimi peale sättinud.

Suured tänud kõigile talgulistele ja loodetavasti on järgmisel aastal praegu kehtivad piirangud ajalugu ning saame talgutele veelgi rohkem osalejaid kutsuda.

Aigi Treumuth

Kevad toob maapõuest välja hulgaliselt lõhkekehi

Igal aastal suureneb koos lumelamisega ka lõhkekehade seotud väljakutsete arv Häärekeskusesse. Eriti tõine on demineerijatele olnud aprillikuu, mille jooksul on Lääne-Eesti pommigrupil tulnud reageerida 45-le sündmusele ning kokku on kõrvaldatud 182 lõhkekeha või selle osa ja ligi 16 000 padrunit.

Eestimaa peidab endas veel suurtes kogustes plahvatusohtlikku materjali. Lisaks maapõuele on leitud mitme majapidamise koristamise käigus ka erinevat ohtlikku lõhkematerjali, mis tänu leidjate õigele käitumisele on jõudnud demineerijateni. Kokku on sellel aastal Lääne regioonis leitud 277 lõhkekeha või selle osa. Lisaks 42 eset, mis on sarnanenud lõhkekehaga, kuid mis lähemal uurimisel ei osutunud ohtlikuks leiuks. Lääne-Eesti pommigrupi juhi Aivar Posti sõnul on leide välja ilmunud peamiselt vanadest lahingupaikadest, eelkõige Saaremaalt. „Lisaks Saaremaale on Lääne regioonis tulnud palju leide ka Pärnumaalt, kus oleme käinud 16 korral. Järvemaal on lõhkekehi leitud 11 ja Hiiu maal 10 korral. Kolmandik leidudest on leitud demineerijate endi tubli otsingutöö tulemusel,“ ütles Aivar Post. Lisaks

inimeste poolt häärekeskusesse tehtud kutsetele reageerimisele teeb Lääne-Eesti pommigrupp plaanilisi töid. Aprilli ja maikuu jooksul otsivad ja hävitavad demineerimisüksused võimalikult palju plahvatusohtlikku materjali. Plaaniliste tööde käigus keskendutakse põhiliselt Saaremaal Sõrve piirkonnale, kus sõja ajal toimusid suured lahingud. Lisaks sellele leitakse lõhkematerjale ka hoonete ehituse ja renoveerimise käigus ning põllutöödel.

Lõhkekeha leidmisel ei tohi seda puudutada ega kuhugi viia, märgista leid ja teavita hädaabinumbri 112 ning anna teada täpne asukoht ning leiu kohta nii palju infot kui võimalik. Leiu märgistamiseks on erinevaid viise. Üks võimalus on seda teha nutitelefoni abil – tänapäeva nutitelefoni võimaldavad võtta GPS-koordinaate ja teha distantsilt pilti, et edastada need häärekeskusele. Lõhkekehale tulevad esimesel võimalusel järele demineerijad, toimetavad selle ohutusse kohta ja teevad kahjutuks või vajadusel tegutsevad sellega kohapeal. Võimalusel tuleks demineerijad ka ära oodata.

Maris Moorits

kommunikatsiooniosakond

Kas valida orienteerumine või geopeitus

Juba 1988. aastal asutatud klubi OK West korraldab igal aastal Pärnumaa orienteerumiseljapäevakuid, pargituuri, Pärnu linna- ja maakoolide orienteerumise meistrivõistlusi, OK West AV ja Pärnumaa meistrivõistlusi orienteerumises. Häädemeeste vallas on kaardistatud sobilikud sündmuste läbiviimise kohad Raeküla metsades, Uulu asulas, Jõulumäe ümbruses, Rannametsas ja Võistes. Orienteerumiseljapäevakul on valida mitme erineva pikkusega raja vahel, mis varieeruvad nii -9 km kuni 2 km pikkuste radadeni (kui osata valida kõige otsemat rada). Orienteerumise vallas algajad võivad kontrollpunkte otsides päris mitu km oma teekonnale juurde lisada. Jooksuvõistlusega võrreldes on ühe joovastava finiši kogemuse asemel aga pikka rada valides vähemalt 16 võidukat vahet finišit kontrollpunktide näol ja eduelamus selle võrra palju suurem. Kompassi kasutama õppimine ei ole keeruline ning on eluliselt väga kasulik oskus. Orienteerumiseljapäevakud on just metsas liikumisharrastuse sündmus, kus võib soovi korral korralikult sportida kui ka seltskonnaga koos liikuda ja loodust nautida. Jõulumäel on aastaringiselt avatud orienteerumiseks ka püsirada ja püsiradasid leidub üle Eesti-liselt rohkesti, Pärnumaal on veel püsirajad Raekülas, Valgerannas ja Kilingi-Nõmmes. Suurem osa püsiradasid on üles ehitatud ka MOBO süsteemile.

MOBO ehk mobiiliorienteerumine teeb võimalikuks läbida orienteerumise püsiradu

Orienteerumisvõistluse start. Foto OK Westi erakogust

kaasaegselt, asendades traditsioonilised abivahendid uute, tänapäevaste (nuti)seadmetega. Kolm ühes mobiiltelefon asendab kaarti, kompassi ja märkeseadet. MOBO on sobiv kõigile, kes hindavad sportlikke eluviise ja on huvitatud tehnoloogiast. MOBO ei ole lihtsalt järjekordne mäng telefonis, vaid see pakub nii mõeldud kaarti, kompassi ja märkeseadet. MOBO on sobiv kõigile, kes hindavad sportlikke eluviise ja on huvitatud tehnoloogiast. MOBO ei ole lihtsalt järjekordne mäng telefonis, vaid see pakub nii mõeldud kaarti, kompassi ja märkeseadet. MOBO on sobiv kõigile, kes hindavad sportlikke eluviise ja on huvitatud tehnoloogiast. MOBO ei ole lihtsalt järjekordne mäng telefonis, vaid see pakub nii mõeldud kaarti, kompassi ja märkeseadet.

bidega valmivad MOBO rajad üle Eesti.

Geopeitus on natuke lühema ajalooga põnev rahvusvaheline looduses liikumise mäng, mis viib sind tihti peale senikäimata kohtadesse, mitmete vaatamisväärsuste juurde või muidu looduskannetes paikadesse ja tutvustab sulle nii mõndagi uut. Geopeitus paneb sind nägema asju, mida sa varem ei näinud või mille olemasolust sa teadlikki polnud.

Geopeitus on värskes õhus mängitav aardeotsimismäng, milles osalejad kasutavad GPS-i või muid navigeerimistehnoloogiaid või täpseid

kaarte, et peita ja otsida spetsiaalseid geopeituse aardeid. Mängu mängitakse vähemalt 184 riigis (ka näiteks Antarktika mandril) ja maailmas on juba üle kolme miljoni peidetud aarde. Neist Eestis üle 3300 ja aarete hulk suureneb pidevalt vastavalt mängijate lisandumisele ja nende aktiivsusele. Tavaliselt on aare maskeeritud nii, et see kõrvalistele isikutele silma ei hakka. Sinu asi on see maskeerimine ära tabada ja aare oma „pesast“ välja võtta. Kui ka esimese hooga peidikut ei märka, otsi hoolikamalt - peitjad on vahel päris nutikad ja isegi kogenud geopeituritel võib mõne aarde otsimine venida tundide pikkuseks või nõuda korduvat külastamist. Kindlasti aga jälgi, et sa oma otsimise käigus loodust ei kahjusta ega ajaloolisi hooned vm lammuta. Enamuses juhtudel pole selliseks teguviisiks mingit

vajadust. Samuti pead jälgima, et sinu otsimistegevust - eriti leidmishetke ja aarde tagasi peitmist - ei märkaks kõrvalised isikud - „geomugud“, kes võivad aarde teadmatusel või pahatahtlikult kaasa võtta, lõhkuda või rüüstada.

Kui leidsid aarde, võid sellest vahetuskaupa võtta ning kui seda teed, siis kindlasti midagi samaväärset või väärtuslikumat asemele jätta. Pane tähele, et mängujuhend, aarde logiraamat, kirjutusvahend ja pliiatsi olemasolul ka teritaja ei ole aardest kaasa võtmiseks. Kindlasti kirjuta teade, et külastasid aare, aardest olemasolevasse logiraamatusse - kuupäev, esmaleiu puhul soovitatavalt ka kellaaeg, leidja(te) nimi/nimed ja mida aardest võtsid ning mida asemele jätsid, soovi ja logiraamatu mahukuse korral samuti otsimismuljeid. Aardeid leiab lehelt geopeitus.ee või geocaching.com. Eesti kogu-

konnas on popim neist esimene leht. Ka Häädemeeste vallas on väga palju aardeid peidetud huvitavatesse ja looduskannetes kohtadesse.

Mõlemad, nii orienteerujate kui aardejahtijate kogukonnad on rõõmsameelsed ja särasilmised ning ootavad alati heatahtlikke ja loodusesõbralikke liikmeid juurde.

Kui peaks tegema valiku orienteerumise või geopeituse vahel, siis esimene pakub suuremat füüsilist aktiivsust, arendab vastupidavust ja kiiret reageeringut ja head maasiku tundmist, teine aga võimaldab looduses kulgemist rahulikumas tempos nautida.

Isiklikult soovitatakse aga proovida põhjalikumalt mõlemat võimalust.

Liigu oma õnnetunde ja tervise hüvanguks

Aire Kallas-Maddison
kultuurinõunik

HÄÄDEMEESTE LIIGUB JALA

(jalutamine või jooksmine), LIIGUB RATTAGA

Kampanias osalemiseks tuleb sul koguda nädalas vähemalt 3 liikumiskorda ja need fikseerida, ning koguda 17.-30. mai rattaga liikujal kahe nädala jooksul vähemalt 50 km, jala liikujal vähemalt 25 km.

LOOSIS osalevad HÄÄDEMEESTE VALLA KODANIKUD, kes on täitnud ühe tingimuse järgnevatest valikutest:

1. lisanud iga nädala lõpus Häädemeeste spordi FB lehel õige nädala postituse alla kommentaaridesse pildid oma nutirakendustest.
2. saanud nutirakenduse logi-väljavõtteid nädalas korra e-maili teel aire.kallasmaddison@haademeeste.ee

LIIGU TERVISEKS ÜKSI VÕI PERELIIKMETEGA, TOITU MÕÕDUKALT, HOIA POSITIIVSET MEELT!

Riigisoodustusega abivahendite eraldamisest

Sotsiaalkindlustusamet korraldab abivahendite teenust ning rahastab abivahendite üürimist ja müümist. Riigisoodustusel müüvad abivahendite ning nende hüvitamise tingimused on välja toodud abivahendite loetelus. Abivahendid on näiteks proteesid, ratastoolid, rulaatorid, kargud, mähkmed, potitoolid, poti- ja dušitoolid, kuulmisabivahendid jne.

Abivahendeid hüvitatakse:

- Kuni 18-aastastele lastele, kellel on määratud puue (riigipoolne soodustus 90%)
- Kuni 18-aastastele lastele, kellel ei ole puuet määratud (riigipoolne soodustus 50%)
- 16-17-aastastele, kellel on tuvastatud osaline või puuduv töövõime
- Kuni 26-aastastele õppivatele puudega või osalise/puuduva töövõimega tööealistele (riigipoolne soodustus 90%)
- Tööealistele, kellel määratud puue või osaline/puuduv töövõime
- Vanaduspensionistidele (ei ole vajalik puude olemasolu) Juhime tähelepanu sellele, et toimetulekutoetuse saajale hüvitab riik abivahendite maksumusest alati 95%. Rohkem infot Sotsiaalkindlustusameti kodulehel.

Alates 2019. aasta 1. oktoobrist ei ole vanaduspensionistidele jõudnud inimestel uriini absorbeerivate abivahendite soetamiseks töendit vaja. See tähendab, et kui vanaduspensionist soovib osta mähkmeid, sidemeid, imavaid või pestavaid aluslinu, siis nende toodete ostmiseks ei pea ta arstitöendit esitama. Tööealistel inimestel on nende toodete soetamiseks vaja töendit ainult esimese tehingu tegemisel.

Abivahendite valdkonnas on alates eelmise aasta lõpust toimunud mitmeid olulisi muudatusi. Sotsiaalkindlustusamet arendab abivahendite teenust mitmes osas ning selle lõpptulemus on inimese jaoks paberivaba e-teenus, mis võimaldab tal erinevaid abivahendite tehinguid teha lihtsalt ja mugavalt.

Arenduse esimeses etapis loodi 1. oktoobrist 2020 reaalajas andmevahetus abivahendite ettevõtetele. Digisüsteemi abil saavad abivahendite ettevõtte kontrollida, kas inimesel on õigus saada soodustingimustel abivahendeid ja millises koguses. Järgmiste etappide raames on plaanis lihtsustada ameti ja abivahendite ettevõtete vahelist aruandlust ja arveldamist. Lisaks tehakse ettevalmistusi abivahendite töendi täielikuks digitaliseerimiseks.

Alates 1. detsembrist 2020 kaotati täielikult paberil abivahendite kaart. Seda ei pea enam taotlema ega tehingu sooritamiseks kaasa võtma. Abivahendite kasutajad saavad sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses näha oma varasemaid ja uusi abivahendite ostu- ja üüritehinguid. Sotsiaalkindlustusameti iseteenindusse saab siseneda kodulehe kaudu aadressil sotsiaalkindlustusamet.ee või otselingiga iseteenindus.sotsiaalkindlustusamet.ee. Keskkonda

saab sisse logida ID-kaardi, mobiil-ID või Smart-ID-ga. Lisaks iseteenindusele saab ametiga suhelda e-posti info@sotsiaalkindlustusamet.ee teel või helistades infotelefonile 612 1360.

Sotsiaalkindlustusameti abivahendite talitus on viimasel ajal saanud palju pöördumisi ja küsimusi prillide ning invarollite hüvitamise kohta, mistõttu sooviksime eraldi jagada infot nende abivahendite hüvitamise tingimuste kohta.

Nägemisabivahendina rahastab Sotsiaalkindlustusamet **prilliklaase ainult vaegnägijatele**, kelle nägemisteravus koos korrektsiooni ehk prilliklaasidega on kuni 0,3. Nägemisteravus on silma võime eristada vaadeldavaid esemeid ja objekte nende vormi ning mõõtmete järgi. Normaalse nägemisteravuse 100% on 1,0. Koos korrektsiooniga nägemisteravuse 0,3 korral näeb inimene koos prillidega kõigest 30%. Riigisoodustusel prilliklaaside soetamiseks on vajalik abivahendite töend, kuhu on märgitud nägemisteravus, mille on tuvastanud silmaarst või optometrist.

Tavalise nägemislanguse korral riiklikku rahalist toetust Sotsiaalkindlustusameti poolt ette nähtud ei ole ning amet ei kompenseeri ka tagant järele juba varem soetatud prille. Prilliklaase saab riigisoodustusel soetada ainult näidustuse alusel (nägemisteravus kuni 0,3, lastel kuni 0,6) ning prilliraamid ei kuulu riigi poolt rahastamisele. Prilliklaase saavad riigisoodustusel müüa ettevõtte, kes on Sotsiaalkindlustusameti lepingupartnerid.

Invarollereid on riigisoodustusel võimalik üürida tööealistel inimestel. Vanaduspensionistidele jõudnud isikutel tuleb invarolleri riigipoolse soodustusega üürimiseks esitada eritaotlus. Lisaks taotlusele tuleb esitada ka abivahendite vajadust kinnitav töend, mille saab väljastada eriarst, rehabilitatsiooni meeskond, füsioterapeut või tegevusterapeut.

Invaroller on näidustatud, kui inimesel on raske või täielik probleem tasakaalu, koormustaluvuse, liigeste liikuvuse ja/või lihasjõu funktsioonides. Soodustuse võimaldamisel võetakse arvesse ka seda, kas pensioniealine isik elab üksi, kas tal puudub tugivõrgustik ning kas on piiratud toidu ja ravimite kättesaadavus. Invarolleri kasutamine ning juhtimine eeldavad, et taotluse esitanud isik on antud abivahendit proovinud ja võimeline turvaliselt liikluses osalema. Juhime tähelepanu sellele, et tegemist on sõiduvahendiga, millega osaletakse

liikluses (kergliiklusteedel, tänavatel jm).

Invarollereid ei saa üürida isikud, kes juba üürivad riigisoodustusel elektrilist ratastooli. Samuti siis, kui isikul on sügav või raske vaimupuue ja/või nägemispuue, samuti kui esinevad mäluhäired.

Invaroller on enamasti kasutatav hooajaliselt, mistõttu osa aastast abivahend lihtsalt seisab ja riik tasub suurema osa (90%) selle üürikuludest ilma asjata. Seetõttu tuleb hoolikalt kaaluda, kas liikumise funktsiooni parendamiseks oleks võimalik kasutada väiksemaid/alternatiivseid abivahendeid aastaringelt ja erinevates keskkondades (ratastool, elektriline ratastool, rulaator, tugiraam jms).

Taotluse esitanud isikult või tema eestkostjalt uurime alati, kas ollakse teadlikud oma elukohajärgse valla- või linnavalituse sotsiaalteenustest, mis

võiksid aidata toimetuleku raskusi lahendada. Kaalume ka seda, kumb tagab igapäevase toimetuleku paremini, kas abivahend või sotsiaalteenus.

Hetkel on aktuaalne ka tööealistele mõeldud abivahendite pilootprojekt.

Sotsiaalkindlustusamet koostöös sotsiaalministeeriumiga viib **1. jaanuarist kuni 30. juunini 2021** läbi abivahendite pilootprojekti. Projekti raames saavad riigipoolse soodustusega abivahendeid ka puude ja töövõime languseta 16–63-aastased tööealised inimesed. Need, kelle puude raskusastet või töövõimet alles hinnatakse ning kellel on abivahendite vajadus on juba tuvastatud, saavad projekti raames vajaliku abivahendite kiiremini kasutusele võtta.

Projektist võiksid kasu saada eelkõige need inimesed, kellel ei ole tuvastatud puuet ega töövõime

langust – näiteks liigeshaiged, kellel oleks abi käeortosis; insuldi üle elanud või äsja amputatsioonil käinud, kellel oleks vaja ratastooli.

Juhul kui abivahendite vajadus on pikaajaline, on mõistlik siiski taotleda ka puuet ja/või töövõime langust, et pilootprojekti lõppedes oleks võimalik vajadusel abivahendite riigi osalusega edasi soetada.

Selleks, et saada osa pilootprojekti võimalustest, peab olema abivahendite saamiseks arsti või mõne teise spetsialisti väljastatud abivahendite töend. Soovitame esmalt pöörduda oma perearsti poole, kes hindab olukorda ja saab vajadusel suunata edasi eriarsti või mõne teise spetsialisti vastuvõtule. Tõendi alusel saab abivahendeid osta või üürida pilootprojekti osalevate sotsiaalkindlustusameti lepinguliste koostööpartnerite juurest.

Sotsiaalkindlustusametil on abivahendite valdkonnas 177 lepingupartnerit, kellel on üle Eesti 481 teeninduspunkti. Tööealiste pilootprojekti osaleb neist 66 ettevõtet 182 teeninduskohaga. Nende kontaktid on leitavad ameti kodulehelt <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/puue-ja-hoolekanne/abivahendite-vajajale#Abivahendite%20ettev%C3%B5tte>.

Abivahendite alastele küsimuste ja nõustamisvajaduse korral aitavad:

Annika Kiik, peaspetsialist
tel: 5694 6586, annika.kiik@sotsiaalkindlustusamet.ee

Sigrid Laan, peaspetsialist
tel 5306 8287, sigrid.laan@sotsiaalkindlustusamet.ee

Bret Schär, peaspetsialist
tel 5302 6672, bret.schar@sotsiaalkindlustusamet.ee

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Tule osale pilootprojekti „Abivahendite võimaldamine tööealistele ilma puude ja töövõime languseta“!

Sotsiaalkindlustusamet viib koostöös Sotsiaalministeeriumiga 1. jaanuarist 2021 kuni 30. juunini 2021 läbi projekti, mille raames saavad endale riigipoolse soodustusega abivahendite soetada ka ilma puude ja töövõime languseta tööealised inimesed (vanuses 16-63)

Kes saavad piloodis osaleda?

Tööealised inimesed

- kellel ei ole tuvastatud puuet ega töövõime langust
- kellel on spetsialisti/arsti poolt tuvastatud abivahendite vajadus (abivahendite töend)

Milliseid abivahendeid soetada saab?

Kõiki riiklikus abivahendite loetelus olevaid abivahendeid, mille kohta on Sul olemas abivahendite töend.

- Abivahendite töendi saab vastavalt abivahendile väljastada perearst, eriarst, õde, füsioterapeut, tegevusterapeut, ämmaemand või optometrist. Abivahendite loetelu leiad sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.
- Infot abivahendite kohta saad abivahendite müüvast ettevõtetest, sotsiaalkindlustusameti kodulehelt või abivahendite töendi väljastanud arstilt või spetsialistilt.
- Pilootprojekti osalemiseks avalda soovi töendi väljastanud arstile või spetsialistile ja abivahendite müüvale ettevõttele.
- Abivahendite müüvasse ettevõttesse minnes võta kaasa oma isikut töendav dokument ja arsti või spetsialisti poolt väljastatud abivahendite töend.
- Piloodis osalevate ettevõtete kontaktid leiad alates jaanuarist 2021 sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Pilootprojekti rahastab Euroopa Sotsiaalfond meetme „Töövõime toetamise skeemi loomine ja juurutamine“ raames.

Sotsiaalkindlustusamet | postiaadress: Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn |
telefon: 612 1360 | info@sotsiaalkindlustusamet.ee

MTÜ HÄÄDEMEESTE HÄÄ KULTUUR KUTSUB

XV PÕHJA-LIIVIMAA FESTIVAL

Ürgne kutse

5. JUUNI 2021, kell 10 Häädemeeste Suveaed

Suvelaadamõll | Ajaloolaager
Möögavõitlusselts | Elus liivlane
Põnevad töötoad
Väedisko dj Taivo Peterson

PEAESINEJA:
vokaalansambel Greip

Tule liigra värskes õhus!

30. MAIL 2021

PÄRNUMAA KOGU PERE LIIKUMISPÄEV

Jõulumäe Tervisespordikeskuses

Algusega kl 11 • Kõigile osalejatele TASUTA

LOHU AUTO

EHITUS	HALJASTUS
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üldehitus ➤ Siseviimistlus ➤ Tänavakivide paigaldus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Muru niitmine ➤ Trimmerdamine ➤ Võsa lõikus ➤ Lumelükkamine

Küsi pakkumist!
Raimo Reek tel 51992007, lohuauto@gmail.com

LIPU-MASTID

KUNI MAI LÕPUNI
10%
SOODSAMALT

Igaühel on õigus heisata Eesti lipp 365 päeva aastas!

Täpsem info ja personaalne pakkumine:
mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001
5565 5002

www.hobesolg.ee

XV PÕHJA-LIIVIMAA FESTIVALI LAAT

Häädemeeste Suveaias

05.06.2021

Registreeri end laadale kauplema juba täna!

OOTAME SIND KAUPLEMA TAIMED, KÄSITÖÖ, TOIDU NING MUU PÕNEVA JA KAUNIGA

Registreerimiseks helista 555 93 118 või kirjuta aadressil aigi.treumuth@gmail.com

Hea tegus inimene

LOOME UULU PIIRKONDA KOGUKONNAGRUPI

Kas sina tunnud oma naabreid? Või teisi toreid inimesi/peresid, kes teisel pool teed või põldu elavad? Kas tahad tunda, et see küla on enam kui aadress Google mapsil? Tahad leida häid sõpru või muidu toreid inimesi, kellele tänaval jalutades tere öelda või autosõidul lehitada? Toome enda lähedal asuvad inimesed endale veidi lähemale ja loome veelgi toredama kogukonna.

- 1 omaalgatuste elluviimine
- 2 külaelu edendamine
- 3 piirkonna tugevdamine
- 4 valla ellu panustamine

Teid ootab kogukonnaliige LIIS KRUVV

Kirjuta või helista allolevatel kontaktidel ja tule kampa:

Egle Vutt tel 58068636 egle.vuttehaademeeste.ee

E. E. FOREST

pakub võsa lõikust giljotiiniga ja teostab raie töid.

Lisaks ka kaeve- ja planeerimistöid roomikekskavaatoriga.

Lisainfo tel 5850 4050, 523 1051.

Otsin üürikorterit Uulu külas või selle lahiümbruses. Elanikeks 2 toredat last ja nende ema. Helista 5340 3330 või kirjuta maarja.uus@gmail.com

Emma kahe väikese lapsega soovib kodu rajamiseks osta maad Uulu külas, Laadi külas või Merekülas. Helista 5340 3330 või kirjuta maarja.uus@gmail.com.

KÜTTEPUUDE MÜÜK
Korralikult täidetud 40L võrkkotis kuni 31 cm pikad küttepuud.

SEGALEHTPUU PEENIKE 2.50 EUR
LEPP 3 EUR
KASK 3.50 EUR

TRANSPORT TASUTA Uulu, Võiste, Häädemeeste. Kaugemale lisandub 20 senti km. Väiksem tellimus 10 KOTTI.

KONTAKT 55500935
https://facebook.com /soometsapakendatudkuttepuud/

Siis, kui kevadistest rabarberikookidest isu täis, vahetan Teie ülejäänud rabarberivarred Portugali päritolu esimese pressi neitsioliiviõli vastu.

Vahetuskurs 5 kg = 1 L.

Kui isu suurem, saab õli ka varem ja rohkem. Liiter maksab 8 eurot. Asun Kablis.

Töö tõttu telefonile sagedasti ei vasta, saada palun SMS ja helistan ise. Tel 516 1591 Ivar

HÄÄDEMEESTE VALLA KAUBAPÄEVAD

08.05 Tahku Tare hoovil
15.05 Häädemeeste Taluturul
16.05 Uulu Taluturul

KELL 10-14

TULE OSTMA, MÜÜMA JA VAHETAMA!

REGISTREERIMISEKS HELISTA
Tahku Tare 5664 3221
Häädemeeste 5559 3118
Uulu 5806 8636

SOODSA HINNAGA VÕRK- JA PANEELAIAD, PIIRDEADE EHTUS

INFO Tel. 5575681

RAIDERIGA NIITMINE TRIMMERDAMINE

INFO Tel. 5575681

Õnnitleme maikuu sünnipäevalapsi!

Aeg ei peata aastate sõudu. Jääb vaid soovida tervist ja jõudu.

19.05 SELMA MERILO	97	Rannametsa küla
29.05 HEINA TAMMET	94	Treimani küla
28.05 JOHANNES KARU	92	Rannametsa küla
7.05 ALI KÕRESAAR	91	Uulu küla
20.05 VALVE VILK	89	Võiste alevik
17.05 EVI-MAIE KRUSMAA	86	Häädemeeste alevik
17.05 MAIA HUNT	86	Häädemeeste alevik
23.05 LJUDMILA PLEVE	86	Häädemeeste alevik
26.05 HILMAR KOHV	86	Peni küla
2.05 ORVO LUMERA	85	Arumetsa küla
15.05 MARJU ÖÖPIK	85	Uulu küla
16.05 MILVI MÄNNIK	85	Häädemeeste alevik
18.05 AILI LEESMENT	85	Treimani küla
10.05 VELLO EERITS	83	Häädemeeste vald
22.05 MILVI ORAS	83	Lepaküla
23.05 MARE KROON	83	Reiu küla
22.05 SILVI SIMBERG	82	Võiste alevik
1.05 SULEV KASVANDIK	81	Arumetsa küla
4.05 VAIME SAARTS	81	Reiu küla
5.05 ÕIE LORENTS	81	Häädemeeste alevik
6.05 VALVE LUMISTE	81	Soometsa küla
9.05 MAIE KUUSE	81	Häädemeeste alevik
13.05 MAIA NÕMM	81	Metsapöole küla
22.05 MATI REDIK	81	Kabli küla
13.05 VIIVE MONSO	80	Reiu küla
16.05 PAULINE METRIKIS	80	Võiste alevik
25.05 JUTA HÄIDMA	80	Jaagupi küla
1.05 OLGA KANATENKO	75	Treimani küla
18.05 NIINA ABAR	75	Uulu küla
21.05 MILLA KANGRUOJA	75	Metsaküla
21.05 TIJU TAMM	70	Häädemeeste alevik
25.05 PAUL ESING	70	Võiste alevik
2.05 MARIKA MUSTASAAR	65	Laadi küla
8.05 IMANTS BRILS	65	Urissaare küla
17.05 ALEKSANDER STRELTsov	65	Reiu küla
24.05 LIY ERMANE	65	Häädemeeste alevik
29.05 IRJA LINK	65	Soometsa küla
11.05 MARGUS STRANDSON	60	Võiste alevik
15.05 ÜLLA PENT	60	Papisilla küla
15.05 KALJU HOLZBERG	60	Laadi küla
21.05 MATI KALLAS	60	Kabli küla
24.05 EEDI EHA	60	Võiste alevik
27.05 HARRI KINK	60	Nepste küla

Vallaelanike soovil on avaldatud ka sünnipäevalapse elukoht küla täpsusega. Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil tiu.sommer@haademeeste.ee ja toomas.abel@haademeeste.ee või telefonidel 444 8897 ja 446 4175 või 508 9266 ja 5819 0592 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Mardi Metsatalu OÜ müüb 30 cm ja 50 cm pikkuseid lõhutud küttepuid.

Telefon 5347 0723

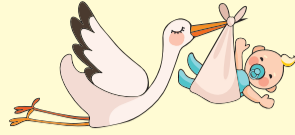
TOIMETUS

Väljaandja ja toimetaja: Häädemeeste Vallavalitsus
Toimetajad: Tiiu Sommer ja Toomas Abel
Telefon 444 8897 või 446 4175
e-kiri: tiu.sommer@haademeeste.ee või toomas.abel@haademeeste.ee

Postiaadress: Ajaleht "Liiviranna"
Pargi tee 1 Uulu, Häädemeeste vald 86502, Pärnumaa
Küljendus ja trükk: Hansaprint OÜ
Tiraaž 2120 eksemplari

VALLAMAJA: 444 8890 ja 5335 8992, haademeeste@haademeeste.ee
Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma hiljemalt eelneva kuu 28. kuupäevaks.

Õnnitleme noori peresid

ARABELLA ARUMÄE	02.04.2021
ema Kristina Eller, isa Taavi Arumäe	
ROBERT ROZENKRON	19.04.2021
ema Inna Rozenkron, isa Anton Rozenkron	
RIHARD ROZENKRON	19.04.2021
ema Inna Rozenkron, isa Anton Rozenkron	
KRIS ANDERS AVAMERE	24.04.2021
ema Maarja Okas, isa Andris Avamere	

KOGUDUSTE TEATED

EELK Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus:

9. mail kell 12.00	VI ülestõusmisaja pühapäev
16. mail kell 12.00	Kristuse taevaminemispüha
23. mail kell 12.00	Nelipüha
30. mail kell 12.00	Kolmainupüha. KOGUDUSE TÄISKOGU
6. juunil kell 12.00	Kristuse ihu püha
13. juunil kell 12.00	III pühapäev pärast nelipüha
24. juunil kell 13.30	Surnuaiapüha Häädemeeste luterlikul surnuaial

Teisipäevast reedeni kell 6.30 (üldjuhul) argipäevamissid kogudusemajas

EELK Tahkuranna Maarja kirikus (Võistes):

22. mail kell 9.30	Nelipüha laupäev. KOGUDUSE TÄISKOGU
20. juunil kell 9.30	Surnuaiapüha Võiste surnuaial

EELK Treimani Püha Matteuse kirikus:

23. mail kell 14.00	Nelipüha. KOGUDUSE TÄISKOGU
20. juunil kell 14.00	Surnuaiapüha Treimani luterlikul surnuaial

KOGUDUSTE TÄISKOGUDE KOOSOLEKUD UUTE JUHTORGANITE KOOSSEISU VALIMISEKS TOIMUVAD:

Häädemeeste kirikus - 30.05. pärast jumalateenistust
Tahkuranna kirikus - 22.05. pärast jumalateenistust (erilool valitakse otse juhatuse, sinodisaadikud ja revident)
Treimani kirikus - 23.05. pärast jumalateenistust
Koguduse täiskogu ülesandeks on nõukogu liikmete ja nende asemike valimine. Täiskogu kutsub vähemalt üks kord nelja aasta jooksul kokku koguduse õpetaja. Koguduse täiskogu poolt valitud nõukogu ja nõukogu poolt valitud juhatuse ühiseks ülesandeks on olla koguduse vaimulikele toeks koguduse usulisel ja kõlbelisel ülesehitamisel ja koguduse tegevuse edendamisel.

Koguduse täiskogu liikmele esitatud tingimused:

- ta peab olema ühes EELK koguduses konfirmeeritud (leeritatud);
  - ta peab olema vähemalt 18-aastane;
  - ta peab olema valimiste päeva seisuga selle koguduse liige;
  - ta peab olema valimiste aastale eelneval või jooksval aastal teinud kogudusele nimelise liikmeannetuse;
  - ta peab olema valimistele eelneval või jooksval aastal käinud vähemalt üks kord ühes EELK koguduses armulaual;
  - tema õigusi ei tohi olla kirikukari korras piiratud.
- Nõukogu liikmekandidaadile esitatavad nõudmised:
- ta peab olema selle koguduse täiskogu liige (vt. täiskogu liikmele esitatavad nõuded eelmises lõigus);
  - ta peab olema valimiste päeval vähemalt 18-aastane.
- Lähem info (sh kandidaatide esitamise kohta): tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder)

Jumalateenistused õigeusu kirikutes

Häädemeestel:	
29 mail kell 10	Liturgia. Koguduse täiskogu.
10. juunil kell 15	Taevaminemispüha

Treimanis:	
23. mail kell 16	Koguduse täiskogu

Ka kirikus tuleb järgida tervisealaseid korraldusi, nagu lähikontakti vältimine, käte desinfitseerimine ja maski kandmine.

Mälestame andekat raamatupidajat ja head kolleegi
HELVI LUMERAT.

Avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele peredega.

Endised töökaaslased AS Häädemeeste VK-s
Juta, Elle, Eha ja Anne

AIAMAJADE, KUURIDE, JA TERRASSIDE EHITUS

INFO Tel. 5575681

TORUMETALL

+372 502 4116
torumetall@gmail.com
Jaagupi küla, Häädemeeste vald

Mobilised keevitustööd, sanitaartehnilised tööd

Müüa TOMATITAIMED, KURGITAIMED!

Samuti PAPRIKA-, KÕRVITSA-, KABATŠOKITAIMED!

Suurem kogus koju kätte valla piires. Soodsalt!
T-R KELL 16-20 ja esmaspäeval terve päev.

Tuule 10, Häädemeeste
Tel 55686864 ja 5269835
Anne ja Jaan

Häädemeeste aiandis müügil köögiviljade, maitse- ja lilletaimede istikud.

Aiand avatud kl 9 - 15.

Tel 5648 3429 (kogu päev) Lea

TUISU OÜ

- Mulla, küllustiku, kruusa müük
- Planeerimis- ja kaevetööd
- Teede ja platside ehitus
- Vee- ja kanalisatsioonitorustikud
- Septikud ja biopuhastid
- Maaparandustööd
- Denaazistiteemide rajamine ja hooldus
- Tiikide rajamine ja puhastamine
- Lammutustööd ja lammutusprojektide koostamine
- Metsatööd: raieteenus, võsa freesimine, väljavedu

Majaka küla, Häädemeeste vald, Pärnu maakond
Tel: 56 625 075 info@tuisu.ee www.tuisu.ee FB: @TuisuOU

MÄLESTAME LAHKUNUID

ELVI PLOOMPUU
16.08.1934 – 07.04.2021 Kabli küla

HEIKI KURG
17.06.1954 – 08.04.2021 Uulu küla

REINO PARRI
20.01.1937 – 11.04.2021 Uuemaa küla

KALJU TAMMEMÄGI
21.05.1930 – 13.04.2021 Tahkuranna küla

HALVI MARDI
10.08.1944 – 13.04.2021 Võiste alevik

LY PÕLDUR
04.07.1969 – 13.04.2021 Massiaru küla

RAIMU PRUUL
10.06.1945 – 22.04.2021 Häädemeeste alevik

ANDRUS MÄESAAR
21.05.1954 – 29.04.2021 Uulu küla

HELVI LUMERA
02.09.1936 – 29.04.2021 Arumetsa küla

